

ALKOHOLITUTKIMUSSÄÄTIÖ

toimintakertomus 1973—1977

ALKOHOLITUTKIMUSSÄÄTIÖ

Hallitus

puheenjohtaja	Olavi Lähteenmäki, prof.
varapuheenjohtaja	Henrik Wallgren, FT
jäsenet	Leo Hirvonen, LKT
	Pekka Kuusi, VTT
	Raimo Miettinen, LKT
	Usko Puustinen, FM
	Kai Sievers, LKT
	Heikki Suomalainen, prof.
	Martti Takala, FT

Työvaliokunta

puheenjohtaja	Henrik Wallgren
	Salme Ahlström-Laakso, VTT
	Kalervo Eriksson, FT
	Leo Hirvonen
	Heikki Koski, HTT
	Kai Sievers
	Martti Takala

Sihteeri ja tutkimusjohtaja

Ketil Bruun, VTT

KALEVANKATU 12 — 00100 HELSINKI 10

SÄÄTIÖN TOIMINTA 1973—1977

Alkoholitutkimussäätiön tehtävänä on tutkia alkoholin käyttöä yleensä sekä alkoholia yksilön ja yhteiskunnan ongelmana. Raittiustoimintaa koskeva tutkimus ja alkoholitutkimukseen liittyvä huumausainetutkimus kuuluvat myös säätiön toiminnan piiriin.

Säätiö perustettiin vuonna 1950 nimellä Väkijuomakysymyksen Tutkimussäätiö. Nykyisen nimensä se sai vuonna 1969, jolloin säätiön sääntöjä muutettiin ja hyväksyttiin yllä oleva tehtävänmuotoilu.

Säätiö toimii yksinomaan tieteen ja tutkimuksen alalla. Toiminta ulottuu monelle tieteenalalle, mutta säätiön laatimat tutkimusohjelmat ovat painottuneet yhteiskuntatieteisiin. Tutkimus on usein tieteidenvälistä.

Säätiö toimii

- jakamalla varsinaisia apurahoja
- solmimalla tutkimussopimuksia
- suorittamalla tutkimustyötä oman henkilökuntansa turvin
- toteuttamalla projekteja yhteistyössä Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen kanssa.

Säätiön toimintaa johtaa 9-henkinen hallitus. Toimintaa ohjaa hallituksen asettama työvaliokunta.

Säätiön toiminnan rahoittaa Alko.

TUTKIMUKSEN SISÄLLÖLLINEN KEHITYS

Alkoholitutkimus saa vaikutteita monelta suunnalta. Perustieteiden kehityksen kautta siirtyy alkoholitutkimukseen uusia teoreettismetodisia lähtökohtia ja tutkimustuloksia, jotka antavat virikkeitä uusiin tutkimuksiin ja auttavat jäsentämään olemassa olevaa tietoa. Yhteiskunnan kehitys ja muutokset yhteiskunnallisissa näkemyksissä vaikuttavat siihen, mihin ilmiöihin alkoholitutkimus suunnataan. Muutokset alkoholitalanteessa antavat herätteitä tutkimusongelmien muotoilemiseen. Nämä tekijät eivät ole toisistaan riippumattomia; yhdessä ne selittävät hyvinkin pitkälle uusien tutkimusaiheiden esiintuloa. Näin ollen on ymmärrettävää, että Alkoholitutkimussäätiön tutkimustoiminnassa ilmenee eri aikoina suuriakin vaihteluja. Jotta ajanjakson 1973—1977 erikoispiirteitä voitaisiin hahmottaa paremmin, on syytä luonnehtia lyhyesti aikaisempia kausia.

Säätiön ensimmäinen tutkimusohjelma toteutettiin vuosina 1950—1956. Ohjelmassa painottuivat ennen kaikkea suuret alkoholipoliittiset kiistakysymykset, joihin etsittiin vastauksia laajoilla yksittäisillä projekteilla.

Säätiön toisessa tutkimusohjelmassa (1957—1961) korostuivat edelleen laajat yksittäiset hankkeet. Keskeisenä pyrkimyksenä oli kehittää uusia mittavälineitä. Alkoholitulkittiin osaksi kulttuuria, ja alkoholipoliittinen näkökulma jäi toissijaiseksi.

Säätiön kolmannessa tutkimusohjelmassa (1961—1968) painottuivat yhteydet kriminologiseen tutkimusperinteeseen: Miten yhteiskunnalliset kontrolli- ja selektiomekanismit toimivat? Kuka pidätetään juopumuksesta? Kuka leimataan alkoholistiksi? Samanaikaisesti pyrittiin irtautumaan perinteestä, joka suosi suuria yksittäisiä projekteja. Periaatteessa yritettiin lähestyä sellaista tieteellistä ihannetta, jossa monet pienet projektit seuraavat toisiaan.

Vaikka on ajanjaksoja erottavia tekijöitä, on ohjelmiin sisältynyt myös yhdistäviä piirteitä. Keskeisenä tavoitteena on kaiken aikaa ollut alkoholin käyttötapojen kuvaamis- ja mittaamismenetelmien kehittäminen; siten on painotettu alkoholinkäyttöä yleensä eikä niinkään — kuten monessa muussa tutkimuslaitoksessa — alkoholismia. Edelleen on pyrkimys kokeelliseen otteeseen ollut tärkeä — mikä tosin on laimentunut myöhemminä jaksoina. Tiettyjen pääsuuntien ja eri ohjelmien painotusten ohella on varsinaisilla apurahoilla tuettu monipuolisesti hyvin erilaisia tutkimuksia.

Vuonna 1969 astui voimaan uusi alkoholilaki. Tällöin tapahtui myös

säätiön toiminnassa muutoksia. Vuosikymmenen taitetta on vaikea erottaa vuosista 1973—1977.

Säätiön tutkimuskenttää on laajennettu. Psykologista ja ihmiseen kohdistuvaa lääketieteellistä tutkimusta on vahvistettu. Sosiaali- ja taloushistorialliset tutkimukset ovat tulleet tärkeiksi. Alkoholipolitiikka — etenkin kulutuksen kehitys ja yhteydet alkoholihaittoihin — on astunut uudelleen esiin. Raittiuskasvatus sekä huumeet ja psyyken lääkkeet ovat uudistettujen sääntöjen mukaisesti saaneet sijaa säätiön tutkimusohjelmassa.

Säätiön ohjelmaan sisältyi vuoden 1977 kesäkuun lopussa 25 projektia (liite 1).

APURAHAJÄRJESTELMÄSTÄ

Alkoholitutkimussäätiön apurahat ovat haettavissa vuosittain syyskuun 30. päivään mennessä. Vuosina 1950—1976 on apurahoja myönnetty 355. Näistä 80 % on jaettu yksittäisille tutkijoille ja 20 % tutkimusryhmille. Keskimäärin 46 % hakijoista on saanut apurahan.

Apurahat voidaan jakaa neljään ryhmään. Valtaosan muodostavat varsinaiset apurahat, jotka vuonna 1976 vaihtelivat 2 000 markasta 18 000 markkaan. Näiden lisäksi valmiille laudaturtöille on myönnetty pienehköjä palkkioita. Tällöin on katsottu, että opinnäytteet sisältävät tietoa, jota kannattaa välittää laajemmalti. Onkin edellytetty, että palkkion saaja laatii työstään julkaistavaksi tarkoitetun artikkelin. Palkkiojärjestelmä ei ole ollut käytössä alusta alkaen; 14 tällaista palkkiota on jaettu.

Vuonna 1969 otettiin säätiössä käyttöön tutkimussopimusjärjestelmä. Järjestelmän puitteissa voidaan myöntää apurahoja laajempien tutkimushankkeiden tutkimussuunnitelmien tekoon sekä korkeintaan kolme vuotta kestäviin tutkimussopimuksiin. Pitemmissä tutkimussopimuksissa päätutkija saattaa olla yksinomaan säätiön töissä. Vuosina 1969—1976 on tutkimussuunnitelmia varten myönnetty apurahoja 10 ja tutkimussopimuksia solmittu 51.

Tutkimussopimuksia on solmittu sekä tavallisten hakemusten että säätiön aloitteiden pohjalta. Säätiön aloitteet pohjautuvat joko yhteiskunnalliseen tarpeeseen saada uutta tietoa tai säätiön työvaliokunnassa käytyihin tutkimuspoliittisiin keskusteluihin, joissa on usein paljastunut tiedollisia aukkoja. Etusija on annettu tutkimushankkeille, joilla saattaa olla sovellutisarvoa.

JULKAISUTOIMINTA

Säätiön omaa monografiasarjaa on julkaistu vuodesta 1956 lähtien. Sarjassa julkaistaan yleensä säätiön laajat tutkimushankkeet. Tarve saada osareportteja nopeammin julkisuuteen on kuitenkin vaatinut lisää julkaisukanavia. Tutkimusraportteja julkaistaankin hyvin usein Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen monistesarjassa sekä alan koti- ja ulkomaisissa aikakauskirjoissa. Säätiön sarjassa on julkaistu 28 nidettä (liite 2), näistä 8 ajankautena 1973—1977. Luettelo kaikista julkaisuista 1973—1977 on liitteessä 3 — tähän on sisällytetty säätiön toimintasektoreiden Suomen koko julkaisutoiminta.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Yhteistyö Pohjoismaisen alkoholitutkimuslautakunnan ja vuonna 1974 perustetun Pohjoismaisen huumetutkimuselimen kanssa on muodoltaan sekä hallinnollista että seminaareihin ja symposiumeihin osallistumista. Vuosina 1973—1977 on erityisesti yhteistyö Norjan alkoholitutkimuslaitoksen (Statens Institutt for Alkoholforskning) kanssa voimistunut.

Säätiö on International Council on Alcohol and Addictions (ICAA) järjestön jäsen. Säätiön tutkijat ovat osallistuneet järjestön erikoiskokouksiin ja esitelmöineet sen järjestämissä tilaisuuksissa. ICAA:n kokous pidettiin vuonna 1975 Helsingissä, jolloin säätiö osallistui kokouksen järjestelyihin.

Yhteistyö maailman keskeisten alkoholitutkimuslaitosten kanssa on ollut vilkasta. Rutgers University Center of Alcohol Studies, alan johtava dokumentaatiolaitos, saa Suomesta tutkimusabstrakteja ja jakaa säätiön julkaisusarjaa. Säätiön ja Ontarion Addiction Research Foundationin (ARF) yhteistyöllä on pitkät perinteet, ja niiden välistä tutkijanvaihtoa on pyritty jatkuvasti kehittämään.

Viisivuotiskaudella 1973—1977 on ennen kaikkea yhteistyö Maailman Terveysjärjestön (WHO) kanssa laajentunut. Säätiö on aikaisemmin ollut valmis antamaan pyynnöstä asiantuntija-apua järjestölle, mutta 1970-luvulla on WHO:n kanssa tehty myös yhteistyöprojekteja. Työn tuloksena ovat syntyneet vuosina 1975 ja 1977 alkoholikontrollia ja alkoholitilastointia koskevat julkaisut. Työ, johon osallistui myös ARF, suoritettiin aktiivisen tutkijaryhmän toimesta tiiviissä yhteistyössä lähinnä WHO:n Euroopan toimiston kanssa. Viisivuotiskauden päätteessä on tekeillä uusi

yhteistyöprojekti, jonka keskeisenä aiheena ovat alkoholikontrollin kehityksen yhteydet yhteiskunnan ja alkoholihaittojen kehitykseen eräissä maissa. Kiinteätä yhteyttä WHO:hon kuvastaa se, että WHO:n Euroopan toimiston aluejohtaja Leo Kaprio piti esitelmän Alkoholitutkimussäätiön 25-vuotisjuhlassa joulukuussa 1975.

Alkoholitutkimusta on ryhdytty kehittämään monessa maassa, ja näin ollen myös säätiön kansainväliset yhteydet ovat monipuolistuneet. Säätiössä vierailee vuosittain suuri määrä tutkijoita, joiden kautta saadaan tuntuma alkoholitutkimuksen kansainväliseen kehitykseen ja voidaan tiedottaa suomalaisesta tutkimuksesta. Vierailevat tutkijat edustavat usein uusia tutkimuslaitoksia tai uusia alkoholitutkimusprojekteja, jotka saattavat toimia lyhyen aikaa hyvinkin vilkkaasti.

MUU TOIMINTA

Säätiö toimii yksinomaan tieteen ja tutkimuksen alueella. Raja tutkimuksen ja muun toiminnan välillä kuitenkin hämärtyy, kun on kyse tutkimuksista, joissa evaluoidaan käytännön toimintaa tai kun on kyse tutkimusten pohjalta syntyneiden uusien ideoiden käytäntöön soveltamisesta. Itse asiassa säätiö on tehnyt useita aloitteita alkoholistihoidon kehittämiseksi.

1950-luvulla säätiö ylläpiti koeluontoisesti A-klinikoita. Tämän kokemuksen tuloksena perustettiin vuonna 1956 A-klinikkasäätiö. Muitakin hoitomuotoja on ehdotettu kokeiltaviksi. Säätiö on tällöin huolehtinut lähinnä uusien hoitomuotojen tutkimiseen liittyvistä asioista ja vastuu käytännön hallinnosta on ollut muilla elimillä. Viisivuotiskauden 1973—1977 aikana käynnistettiin Jyväskylässä hoitokokeilu, joka toimeenpantiin sitä varten perustetussa Keski-Suomen Kuntoutuskeskuksessa. Kokeilun lähtökohtana oli olettaus, että hoitoon hakeutuvien fyysistä kuntoa voidaan kohottaa liikunnalla. Hoidolliset tavoitteet tarjottiin liikuntaohjelmien muodossa, minkä uskottiin alentavan hoitoonhakeutumiskynnystä ja tarjoavan vaatimattomamman ja realistisemman hoitotavoitteen kuin tavallisessa alkoholistihoidossa. Myös uutta huumeikäyttäjien hoitoyhteisöä on tutkittu »sisältäpäin».

Säätiö käynnisti vuonna 1969 koulujen raittiuskasvatusta koskevan tutkimuksen. Tutkimustuloksia on viisivuotiskauden aikana sovellettu käytäntöön, ja uuden opetuspaketin sisältöä ja toimivuutta arvioidaan uudella tutkimuksella. Hoidon ja kasvatuksen ohella on pyritty myös edesauttamaan eri alkoholikontrollitoimenpiteiden arviointia. Näihin pyrkimyksiin liittyy WHO:n kanssa toimeenpantu projekti, jossa yritetään tiivistää ole-

massa oleva tieto kansanterveyden suhteesta alkoholin saatavuustekijöihin.

Säätiön tutkimuksissa on kiinnitetty huomiota myös siihen, miten alkoholiolot ovat kehittyneet. Tutkimustuloksien perusteella säätiö on viranomaisille antamissaan lausunnoissa ottanut varauksellisen kannan uusiin alkoholipoliittisiin liberalisointiyrityksiin. Säätiö on suhtautunut varauksellisesti myös sellaisiin alkoholisteihin kohdistuneisiin toimenpiteisiin, joissa pyritään hoidon varjolla rankaisutoimenpiteisiin.

SÄÄTIÖN ORGANISAATIO

Säätiön hallitus valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö valitsee kolme, niistä yhden kuultuaan Suomen Raittiusjärjestöjen Liitto r.y:tä, opetusministeriö kaksi ja Oy Alko Ab:n hallintoneuvosto kolme, minkä lisäksi Oy Alko Ab:n hallintoneuvoston puheenjohtaja kuuluu itseoikeutettuna hallitukseen.

Hallituksen jäseniä valittaessa on huolehdittava siitä, että hallituksessa on sekä yhteiskunta- että lääketieteellinen asiantuntemus edustettuna.

Sosiaali- ja terveysministeriön sekä Oy Alko Ab:n valitsemista jäsenistä tulee vähintään kahden olla alkoholikysymykseen perehtyneitä ansioituneita tieteenharjoittajia samoin kuin opetusministeriönkin valitsemien jäsenten.

Käytännössä työtä johtaa työvaliokunta, johon hallituksen eräiden jäsenten lisäksi ovat perinteisesti kuuluneet Alkon kahden tutkimusyksikön (Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos ja Alkon fysiologinen laboratorio) johtajat. Yhteys Alkoholipoliittiseen tutkimuslaitokseen on ollut kiinteä. Vuonna 1969 solmitun sopimuksen mukaan säätiön tutkimusjohtaja saa Alkoholipoliittiselta tutkimuslaitokselta teknistä apua sekä tutkimustiloja. Taloudelliset asiat hoidetaan Alkon pääkonttorissa. Näin säästetään säätiön elimiä ja tutkijoita hallintotehtäviltä, jotta ne voisivat keskittyä tutkimuksellisiin asioihin.

Sama koskee myös tukiryhmiä, joita on asetettu säätiön laajoille projekteille. Tukiryhmien tehtävänä on kehittää projektia sisällöllisesti ja ne on pyritty pitämään erillään projektin taloudellisesta ja hallinnollisesta kontrollista. Vuonna 1976 tukiryhmiä oli viisi ja niihin kuului 25 jäsentä.

Vuonna 1976 säätiön menot olivat 872 000 markkaa. Menoista myönnettiin erityyppisinä apurahoina 649 000 markkaa. Säätiön toiminnan todelliset kustannukset ovat huomattavasti suuremmat. Säätiön hallinto hoidetaan Alkon varoin. Moni tutkija saa myös tutkimuksellista apua Alkosta; esimerkiksi verinäytteiden määrittely Alkon keskuslaboratoriossa, sosiologisen kenttätutkimuksen haastatteluhenkilökunta, Alkon ATK-palvelut.

LIITTEET

LIITE 1

SÄÄTIÖN TUTKIMUSOHJELMA

Alla olevassa luettelossa esitellään lyhyesti 30.6.1977 vireillä olleet tutkimukset:

- 013 *Nuorten huumausaineitten käyttäjien hoitomuotoja* koskevassa tutkimuksessa kuvataan osallistuvaa havainnointia käyttäen vuonna 1970 perustetun Helsingin nuorisoaseman ensimmäistä toimivuotta. Käsikirjoitus julkaisukunnossa. Tutkija: Pirkko Sirén, Sosiaalihalitus.
- 022 *Alkoholinkäytön terveyspalveluille aiheuttamat rasitukset.* Tutkimuksessa pyritään arvioimaan alkoholin terveyspalveluille aiheuttamia kustannuksia ja kustannusten jakautumista eri hoitomuotojen kesken vuonna 1972. Kustannuksia arvioitaessa on otettu huomioon terveydellisten haittojen luonne ja niiden yleisyys eri väestöryhmissä. Käsikirjoitus viimeistelyvaiheessa. Tutkija: Aarno Salaspuro, Alkoholitutkimussäätiö.
- 029 *Aivoamiinien subde rotan alkoholinkäyttöön.* Tutkitaan alkoholia vapaaehtoisesti nauttivien ja alkoholia välttävien rottakantojen aivojen monoamiinimetaboliaa. Osaraportteja julkaistu. Tutkija: Liisa Ahtee, Helsingin yliopiston farmasian laitos.
- 030 *Alkoholien vaikutus hermosolun kasvuun.* Tutkimuksessa seurataan kudosviljelmätekniikalla miten alkoholi tai siitä muodostuneet aineenvaihduntatuotteet vaikuttavat hermosolun kasvuun ja rakenteeseen. Raportoimisvaiheessa. Tutkijat: Olavi ja Liisa Eränkö, Helsingin yliopiston anatomian laitos.
- 031 *Alkoholimyrkytyskuolleisuus Pohjoismaissa.* Pyritään selvittämään mistä tilastojen osoittama ylisuuri myrkytyskuolleisuus Suomessa muhiin Pohjoismaihin verrattuna johtuu. Tutkimus julkaistaan säätiön sarjassa syksyllä 1977. Tutkija: Kari Poikolainen, Alkoholitutkimussäätiö.
- 033 *Alkoholikäsitukset ja alkoholikäyttäytyminen.* Kuvataan haastattelujen pohjalta 5—13-vuotiaiden lasten alkoholikäsitysten kehitystä sekä vanhempien kasvatusten menettelyä. Osaraportteja julkaistu. Tutkijat: Kirsti Pessa ja Tapio Nummenmaa, Tampereen yliopiston psykologian laitos.
- 034 *Nuorisotutkimus.* Selvitetään kyselyn perusteella 14-, 16- ja 18-vuotiaiden alkoholinkäyttötapoja. Osaraportteja julkaistu. Tutkija: Salme Ahlström-Laakso, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos.
- 035 *Suomen teollisuuden muutokset ja alkoholikysymys.* Talous- ja sosiaalishistoriallinen tutkimus vuosilta 1866—1914. Osaraportteja julkaistu. Tutkija: Matti Viikari, Alkoholitutkimussäätiö.
- 041 *Lakisääteinen alkoholistien avoauto.* Selvitellään Helsingin PAV-huollon organisaatiota ja toimintaa. Esitutkimusraportti julkaistu. Tutkija: Teuvo Peltoniemi, Alkoholitutkimussäätiö.

- 044 *Lääkärin lääkkeenmääräyskäytäntöön vaikuttavat tekijät.* Kirjallisuuskatsauksen perusteella päädyttiin tutkimaan lääke-esittelijöitä, joita mm. haastateltiin. Osaraportteja julkaistu. Tutkija: Elina Hemminki, Alkoholitutkimussäätiö.
- 045 *Krapulan syntymekanismi ja hoito.* Selvitetään humalan ja krapulan aiheuttamia hormonaalisia muutoksia ja niiden suhdetta krapulan intensiteettiin sekä erilaisten biogeenisten aminien aineenvaihduntaa muuttavien lääkkeiden käyttökelpoisuutta alkoholistien vieroitusoireiden hoidossa. Osatutkimuksia valmiina. Tutkijat: Reino Ylikahri ja Matti Huttunen, Helsingin yliopistollinen keskussairaala.
- 046 *Alkoholin vaikutus assosiativisen aivokuoren toimintaan.* Pyritään vastaamaan kysymykseen, voidaanko keskushermoston sensorimotorista koordinaatiota ohjaavissa keskuksissa havaita alkoholin aiheuttamia muutoksia sekä selvittämään mahdollisten muutosten luonne. Raportoimisvaiheessa. Tutkija: Juhani Hyvärinen, Helsingin yliopiston fysiologian laitos.
- 047 *Alkoholinkäyttö ja kuolleisuus.* Säätiön ns. ostajaintarkkailututkimuksessa vuonna 1953 haastateltujen miesten alkoholinkäyttö- ja taustatiedot yhdistetään peruskuolemansyytietoihin. Raportoimisvaiheessa. Tutkija: Kari Poikolainen, Alkoholitutkimussäätiö.
- 048 *Alkoholin pitkäaikaisen käytön aiheuttamien bermo- ja lihasvaurioiden tutkimus.* Pyritään luomaan eläinkokein alkoholipolyneuropatian malli. Osaraportteja julkaisuvaiheessa. Tutkijat: Heikki Teräväinen ja Juhani Juntunen, Helsingin yliopistollinen keskussairaala, neurologian klinikka.
- 049 *Alkoholimaksasairauden patogeenesi ja hoito.* Selvitetään alkoholin ja rasituksen vaikutuksia sydämen rytmiiin ja mahdollisiin rytmihäiriöihin. Kochenkilöt ovat sydänveritulpan sairastaneita. Osaraportteja julkaisuvaiheessa. Tutkijat: Mikko Salaspuro ja Pekka Pikkarainen, Helsingin yliopistollinen keskussairaala, II sisätautien klinikka.
- 050 *Alkoholipoliittikka ja Suomen päivälehdistö.* Tutkitaan päivälehtien pääkirjoitusten avulla alkoholipoliittisen »keskusteluilmaston» muutoksia vuosina 1951—1974. Raportoimisvaiheessa. Tutkija: Renny Jokelin, Alkoholitutkimussäätiö.
- 051 *Kunnalliset keskiolutkiellot.* Tutkitaan keskioluen yleissuostumuksen peruuttamisvaatimusten yhteydessä käytyä keskustelua ja päätöksentekoa sekä eritellään peruutuksien vaikutuksia. Osaraportti julkaistu. Tutkija: Hannu Mäkinen, Alkoholitutkimussäätiö.
- 052 *Alkoholin kulutus, tuotanto ja kauppa II maailmansodan jälkeen.* Tutkitaan juomatapojen muutoksia, alkoholiteollisuuden rakennetta ja viinien maailmanmarkkina-kehitystä. Osaraportteja julkaistu. Tutkija: Pekka Sulkunen, Alkoholitutkimussäätiö.
- 053 *Juomatapatutkimus -76.* Selvitetään haastattelujen pohjalta suomalaisten juomatapoja ja niiden muutoksia vuoteen 1969 verrattuna. Osaraportteja julkaistu. Tutkija: Jussi Simpura, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos.
- 054 *Nuorten terapeutin avohoitojärjestelmän toimintatutkimus.* Systeemianalyttinen tarkastelu asiakkaista. Tarkastellaan asiakkaita osana potentiaalista asiakaskuntaa, hoito-organisaatiota osana yhteiskuntaa ja hoitopaikkaa yhteisönä. Aineistonkeruuvaiheessa. Tutkija: Seppo Nurmi, Jyväskylän yliopisto.
- 055 *Alkoholinkäyttötavat maalaiskylässä.* Kuvataan sosiaaliantropologisin menetelmin maalaiskylän asukkaiden alkoholinkäyttötapoja ja niiden liittymistä eri elämäntapoihin. Aineistonkeruuvaiheessa. Tutkija: Marja Holmila-McCafferty, Alkoholitutkimussäätiö.

- 056 *Päihteen käytön yhteiskunnallisten seurausten tilastointi.* Perehdytään yksityiskohtaisesti eri tietosarjoihin kiinnittämällä huomiota tilastojen tekotapaan, käytäntöön ja historiaan. Aineistonkeruuvaiheessa. Tutkija: Riitta Wallenius, Alkoholitutkimussäätiö.
- 057 *Alkoholin vaikutus keskushermoston ärtyvien solukalvojen toiminnallisesti tärkeisiin rakenteisiin.* Tekeillä olevan tutkimuksen johtoteemana on luonnehtia alkoholin vaikutusta aivokudoksen sähköistä toimintaa sääteleviin komponentteihin käyttäen sopivaa eläinmallia koeobjektina. Kokeiden suorittamisvaiheessa. Tutkija: Pekka Virtanen, Alkoholitutkimussäätiö.
- 058 *Suomen raittiusliike 1890-luvulta kieltolain toteuttamiseen saakka.* Tutkitaan raittiusliikkeen yhteiskunnallisia edellytyksiä talous- ja sosiaalishistoriallisen materiaalin pohjalta. Aineistonkeruuvaiheessa. Tutkija: Irma Sulkunen, Alkoholitutkimussäätiö.
- 059 *ISACE (International Study of Alcohol Control Experiences).* Kansainvälisenä yhteistyönä toteutettava projekti, jossa pyritään vertailukelpoisiin, sosiaalishistoriallisiin tapauskuvauksiin siitä, miten alkoholiolot ovat kehittyneet toisen maailmansodan jälkeen erityyppisissä maissa. Suunnitteluvaiheessa. Projektin koordinoi Klaus Mäkelä, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos.

SÄÄTIÖN JULKAISUSARJA

- Sakari Sariola*: Lappi ja väkijuomat. Helsinki 1954, 201 s.
- Sakari Sariola*: Drinking patterns in Finnish Lapland. Helsinki 1956, 88 s.
- K. E. Lanu*: Poikkeavan alkoholikäyttyymisen kontrolli. Helsinki 1956, 252 s.
- Pekka Kuusi*: Alkoholijuomien käyttö maaseudulla. Helsinki 1956, 393 s.
- Pekka Kuusi*: Alcohol sales experiment in rural Finland. Helsinki 1957, 237 s.
- Martti Takala; Toivo Pihkanen; Touko Markkanen*: The effects of distilled and brewed beverages. Helsinki 1957, 195 s.
- Alkoholipotilas hoidossa. A-klinikoiden toimintaa ja hoitokertomuksia. Helsinki 1956, 135 s.
- Drinking and drinkers. Three papers in behavioral sciences. Helsinki 1957, 163 s.
- Erik Allardt*: Drinking norms and drinking habits, 110 s.
- Touko Markkanen*: An exact factor analytical approach to differences in personality structure between alcoholics and the normal group, 40 s.
- Martti Takala*: Methodological problems of alcohol psychology, 13 s.
- Yrjö Ahmavaara; Touko Markkanen*: The unified factor model. Helsinki 1958, 188 s.
- Erkki J. Immonen*: Alkoholipolitiikka ja lehdistö. Helsinki 1958, 48 s.
- Kettil Bruun; Esko Koura; Robert E. Popham; John R. Seeley*: Maksakirroosikuolleisuus alkoholismien levinneisyyden mittarina. Helsinki 1960, 115 s.
- Kettil Bruun*: Drinking behaviour in small groups. Helsinki 1959, 132 s.
- Ihminen ja alkoholi. Martti Kailan täyttäessä 60 vuotta. Helsinki 1960, 209 s.
- Kettil Bruun; Touko Markkanen*: Onko alkoholismi parannettavissa? Helsinki 1961, 115 s.
- Kettil Bruun; Ragnar Hauge*: Drinking habits among Northern youth. Helsinki 1963, 97 s.
- Veikko Tähhä*: The alcoholic personality. A clinical study. Helsinki 1966, 279 s.
- Juha Partanen; Kettil Bruun; Touko Markkanen*: Inheritance of drinking behavior. A study on intelligence, personality, and use of alcohol of adult twins. Helsinki 1966, 159 s.
- Aarni Nyberg*: Alkoholijuomien kulutus ja hinnat. Tutkimus alkoholijuomien kulutuksen vaihteluista Suomessa vuosina 1949—1965 sekä alkoholijuomia myyvän monopoliyrityksen hintapäätöksistä. Helsinki 1967, 188 s.
- U. G. Ahlfors*: Alcohol and conflict. Helsinki 1969, 77 s.
- Pekka Kiviranta*: Alcoholism syndrome in Finland. Helsinki 1969, 137 s.
- Aarni Nyberg*: Alkoholijuomien kulutuksen alueellinen vaihtelu Suomessa. Helsinki 1969, 87 s.
- Kalle Achté; Kalevi Seppälä; Leif Ginman; Nils Colliander*: Alcoholic psychoses in Finland. Helsinki 1969, 68 s.
- Olof Forsander; Kalervo Eriksson (toim.)*: Biological aspects of alcohol consumption. Helsinki 1972, 293 s.
- Salme Ahlström-Laakso*: Drinking habits among alcoholics. Forssa 1975, 216 s.
- Lynn Pan*: Alcohol in colonial Africa. Forssa 1975, 121 s.
- K. Lindros; C. J. P. Eriksson (toim.)*: The role of acetaldehyde in the actions of ethanol. Helsinki 1975, 240 s.

J. D. Sinclair; K. Kianmaa (toim.): The effects of centrally active drugs on voluntary alcohol consumption. Helsinki 1975, 162 s.

Kettil Bruun; Griffith Edwards; Martti Lumio; Klaus Mäkelä; Lynn Pan; Robert E. Popbam; Robin Room; Wolfgang Schmidt; Ole-Jørgen Skog; Pekka Sulkunen; Esa Österberg: Alcohol control policies in public health perspective. Forssa 1975, 106 s.

Kettil Bruun; Griffith Edwards; Martti Lumio; Klaus Mäkelä; Lynn Pan; Robert E. Popbam; Robin Room; Wolfgang Schmidt; Ole-Jørgen Skog; Pekka Sulkunen; Esa Österberg: Alkoholipolitiikka — kansanterveydellinen näkökulma. Forssa 1975, 107 s.

International statistics on alcoholic beverages. Production, trade and consumption 1950—1972. Forssa 1977, 231 s.

Kari Poikolainen: Alcohol poisoning mortality in four Nordic countries. Forssa 1977, 165 s.

Säätiön julkaisujen jakelun hoitaa Suomessa ja muualla Euroopassa Akateeminen Kirjakauppa, Keskuskatu 1, 00100 Helsinki 10, Euroopan ulkopuolella Publications Division, Rutgers Center of Alcohol Studies, New Brunswick, New Jersey 08903, U.S.A., sekä Alkoholitutkimussäätiö, Kalevankatu 12, 00100 Helsinki 10.

LIITE 3

ALKOHOLITUTKIMUS SUOMESSA

Luettelo Suomessa v. 1973—1977 jatkuvaa alkoholitutkimusta suorittaneista laitoksista

Nimi ja osoite	Tutkimusalueen luonnehdinta	Tutkijatilanne 30.9.1977
A-klinikkasäätiö Huopalahdentie 14 A 7, 00330 Helsinki 33	Hoitoon liittyviä tutkimuksia	Ei vakinaisia
Alkoholitutkimussäätiö Kalevankatu 12, 00100 Helsinki 10	Ks. tehtävä s. 3 ja ohjelma liite 1	7 kokopäivätoimista
Alkon Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos Kalevankatu 12, 00100 Helsinki 10	1. Alkoholin kulutukseen, tuotantoon, jakeluun, vaikutuksiin ja kontrolliin liittyvä yhteiskuntatieteellinen tutkimus 2. Tutkimustyössä tarvittavien menetelmien ja teorioiden kehittäminen	6 vakinaista 2 tilapäistä
Alkon keskuslaboratorion fysiologinen tutkimusosasto PL 350, 00101 Helsinki 10	1. Kokeellista fysiologista tutkimusta alkoholin aineenvaihdunnasta maksassa, erityisesti asetaldehydinvaiikutukset 2. Alkoholin vaikutukset keskushermostoon, erityisesti aivojen välittäjäaineisiin 3. Akuutit humalavaikutukset ja vieroitusoireet	9 kokopäivätoimista
Alkon Taloudellinen tutkimus- ja suunnittelu Tammasaarenlaituri 3, 00180 Helsinki 18	1. Alkoholitilastot 2. Alkoholijuomien kysyntätutkimus 3. Alkon päätöksenteko- ja suunnittelumallien kehittäminen, erityisesti hintapäätösmallit	4—5 kokopäivätoimista
Helsingin yliopisto, Eläintieteen laitos, Fysiologian osasto Arkadiankatu 7, 00100 Helsinki 10	Fyysisen alkoholiriippuvuuden keskushermostolliset mekanismit: kokeellinen tutkimus	1 kokopäivätoiminen 1 osapäivätoiminen 2 tilapäistä
Helsingin yliopisto, Farmasian laitos, Farmakologian osasto Kirkkokatu 20, 00170 Helsinki 17	Alkoholi ja aivojen neurotransmissio	Ei vakinaisia
Helsingin yliopisto, Fysiologian laitos Siltavuorenpenger 20 J, 00170 Helsinki 17	1. Alkoholin vaikutus assosiativisen aivokuoren toimintaan 2. Hapen vaikutus alkoholin palamiseen	8 osapäivätoimista

Helsingin yliopisto, Historian laitos Hallituskatu 15, 00100 Helsinki 10	Alkoholin tuotanto Suomessa 1800-luvun loppupuolella	Ei vakinaisia
Helsingin yliopisto, Kansanterveystieteen laitos Haartmaninkatu 3, 00290 Helsinki 29	1. Alkoholin osuus tapaturmissa 2. Lääkemyrkytyskuolleisuus Pohjoismaissa	2 osapäivätoimista
Helsingin yliopisto, Lääketieteellisen kemian laitos Siltavuorenpenger 10, 00170 Helsinki 17	Alkoholin haittavaikutuksista proteiinisynteesiin aivoissa ja maksassa	1 tilapäinen
Helsingin yliopisto, Oikeuslääketieteen laitos Kytösuontie 11, 00280 Helsinki 28	Päihteiden osuus kuolemantapauksissa	Ei vakinaisia
Helsingin yliopisto, Perinnöllisyystieteen laitos P. Rautatienkatu 13, 00100 Helsinki 10	Alkoholin mahdollisesti aiheuttamia kromosoomi- muutoksia	1 tilapäinen
Helsingin yliopisto, Psykologian laitos Yleisen psykologian osasto Ritarikatu 5, 00170 Helsinki 17	Alkoholin psykofysiologiset vaikutusmekanismit ihmisen aistijärjestelmissä	1—3 tilapäistä
Helsingin yliopisto, Sosiologian laitos Franzeninkatu 13, 00500 Helsinki 50	Alkoholi sosiologisena ongelmana	Ei vakinaisia
Helsingin yliopistollinen keskussairaala, Meilahden sairaala, II Sisätautien klinikka, Gastroenterologinen osasto Haartmaninkatu 4, 00290 Helsinki 29	1. Alkoholiaineenvaihdunta alkoholisteilla 2. Alkoholimaksasairauden patogeneesi	1 tilapäinen
Helsingin yliopistollinen keskussairaala, Neurologian poliklinikka Haartmaninkatu 4, 00290 Helsinki 29	Alkoholinkäytön neurologiset komplikaatiot	2—4 tilapäistä
Hesperian sairaala Välskärinkatu 2, 00260 Helsinki 26	Alkoholismin psykiatria ja neurologiaa	Ei vakinaisia
Jyväskylän yliopisto, Kansanterveyden laitos Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä 10	1. Alkoholistien kuntoutuskokeilu 2. Kuntoutuskokeilun vaikutusten seurantakokeilu 3. Alkoholistien kuntouttavan liikunnan kokeilu avohoitomuotona	4 tilapäistä
Järvenpään sosiaalisairaala 04480 Haarajoki	1. Hoito- ja huoltotoiminnan evaluointitutkimus 2. Perhehoito päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien kuntouttamisessa 3. Haastattelu laitosisaakkaiden seurantamuotona 4. Hoitoyhteisön toimintatutkimus	1 kokopäivätoiminen 4 tilapäistä

Liikenneturva ry Iso Roobertinkatu 20, 00120 Helsinki 12	Päihteet ja liikenne	1 vakinainen
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos Pengerkatu 30 E 39, 00500 Helsinki 50	Alkoholin ja rikollisuuden välinen yhteys	1 vakinainen
Oulun yliopisto, Farmakologian laitos Kajaanintie 52 D, 90220 Oulu 22	Alkoholin vaikutus mahan limakalvon toimintaan ja biokemiallisiin tapahtumiin	Ei vakinaisia
Oulun yliopisto, Lääketieteellisen kemian laitos Kajaanintie 52, 90220 Oulu 22	1. Alkoholin vaikutukset aineenvaihduntaan 2. Alkoholin vaikutukset hiilihydraattiaineenvaihduntaan 3. Alkoholin vaikutukset rasva-aineenvaihduntaan	2 kokopäivätoimista
Tampereen yliopisto, Kansanterveystieteen laitos Vuolteenkatu 11, 33100 Tampere 10	1. Asunnottomien alkoholistien yhteiskuntaan paluun vaikeudet sekä hoito ja kuntoutus 2. Päihdeongelmaisten asuntopalvelut 3. Lääkkeiden määräys alkoholisteille 4. Psykiatristen potilaiden alkoholinkäyttö	1 tilapäinen
Turun yliopistollinen keskussairaala, Kliinisen neurofysiologian osasto Kiinanmyllynkatu 4–8, 20520 Turku 52	1. Alkoholin vaikutus ihmisen keskushermostoon 2. Yksilöllisen alkoholisietokyvyn tutkiminen	4 tilapäistä
Psykologiska institutionen vid Åbo Akademi Vårdbergsgatan 1, 20700 Åbo 70	1. Kognitiivisen stressin ja alkoholin yhdysvaikutuksia ajan havaintoon, mielen tilan muuttujiin sekä psykologisiin muuttujiin 2. Alkoholin vaikutuksia pelkotilanteissa epärointi-käyttäytymiseen ja ihon konduktanssiin 3. Alkoholin vaikutus mielen tilan muuttujiin sosiaalisissa juomistilanteissa	1 tilapäinen

JULKAISULUETTELO

Luettelo sisältää suomalaiset alkoholitutkimukset vuosina 1972—1976, osittain myös vuonna 1977. Säätiön toiminta-alueeseen kuulumattomia julkaisuja ei ole otettu mukaan. Työt on ryhmitelty sisällyksellisesti kansainvälisen CAAAL-luokituksen perusteella; joitakin ryhmiä on kuitenkin yhdistetty. Yleensä sama työ sisältyy vain yhteen ryhmään, mutta poikkeuksia tästä säännöstä on.

Ryhmät ovat

- I Alkoholien aineenvaihdunta
- II Biokemia, fysiologia, ravitsemus, alkoholimääritys
- III Lääketiede
- IV Alkoholistien huolto ja hoito
- V Yhteiskunta- ja käyttäytymistieteet, historia
- VI Muut päihitteet
- VII Muut

Aikakausjulkaisujen nimet on lyhennetty *World List of Scientific Periodicals*in mukaisesti.

Yhteiskuntatieteellisten kirjoitusten eripainoksia voi tiedustella Alkoholitutkimussäätiöstä, Kalevankatu 12, 00100 Helsinki 10, ja biologisten töiden eripainoksia Alkon fysiologisesta laboratoriosta, Salmisaarenranta 7, 00180 Helsinki 18.

Luettelon on koornut Erkki J. Immonen — muutoksista vastaa Alkoholitutkimussäätiö.

I ALKOHOLIN AINEENVAIHDUNTA — ALKOHOLENS NEDBRYTNING —
METABOLISM OF ALCOHOL
(CAAAL A)

Amit, Z. & Levitan, D. E. & Lindros, K. O.: Suppression of ethanol intake following administration of dopamine-beta-hydroxylase inhibitors in rats. *Arch. Int. Pharmacodyn. Ther.* 223: 114—119, 1976.

Eriksson, C. J. Peter: Ethanol and acetaldehyde metabolism in rat strains genetically selected for their ethanol preference. *Biochem. Pharmacol.* 22: 2283—2292, 1973.
—»— Increase in hepatic NAD level — its effect on the redox state and on ethanol and acetaldehyde metabolism. *FEBS (Fed. Eur. Biochem. Soc.) Lett.* 40: 317—320, 1974.

—»— *& Marselos, Marios & Koivula, Timo*: Role of cytosolic rat liver aldehyde dehydrogenase in the oxidation of acetaldehyde during ethanol metabolism in vivo. *Biochem. J.* 152: 709—712, 1975.

- Eriksson, C. J. Peter & Sippel, H. W. & Forsander, O. A.*: Factors influencing the determination of acetaldehyde in biological samples by head-space gas chromatography. In: *The role of acetaldehyde in the actions of ethanol*, pp. 9—18 (ed. by K. O. Lindros & C. J. P. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975.
- Forsander, Olof A.*: Alkoholoin aineenvaihdunta (The metabolism of alcohol). *Duodecim* 88: 240—246, 1972.
- »— Alkoholoin aineenvaihdunta (The metabolism of ethyl alcohol). *Alkoholikysymys* 40: 103—106, 1972.
- »— Metabolic changes of ethanol in the body. *Int. J. Neurol.* 9: 156—167, 1974.
- »— Variations in the acetaldehyde level of some tissues in hyper- and hypothyroid rats. In: *Alcohol intoxication and withdrawal*, pp. 139—148 (ed. by M. M. Gross). Plenum, New York 1975.
- »— *& Eriksson, C. J. Peter*: Metabolic characteristics of rat strains consuming different amounts of alcohol. In: *Biological Aspects of Alcohol Consumption*, pp. 43—49 (ed. by O. Forsander & K. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 20. Helsinki 1972.
- »— *& Eriksson, Kalervo*: Onko alkoholiaineenvaihdunnassa etnisiä eroja? (Are there ethnic differences in alcohol metabolism?) *Alkoholipolitiikka* 39: 238—240, 1974. Förekommer det etnologiska skillnader i alkoholens ämnesomsättning. *Alkoholpolitik* 37: 115—117, 1974.
- »— *& Sekki, A.*: Acetaldehyde and ethanol in the breath of rats after alcohol administration. *Med. Biol.* 52: 276—280, 1974.
- Hassinen, I. & Ylikabri, R.*: Mixed function oxidase and ethanol metabolism in perfused rat liver. *Science* 176: 1435, 1972.
- Hillbom, Matti E.*: Effect of some metabolically active drugs on voluntary alcohol consumption of albino rats. In: *Biological Aspects of Alcohol Consumption*, pp. 87—92 (ed. by O. Forsander & K. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 20. Helsinki 1972.
- »— Hepatic metabolism of ethanol and sorbitol in hypo-, hyper- and euthyroid rats. Helsinki 1972, 37 p. Diss.
- »— *& Pösö, A. R. & Eriksson, C. J. P. & Franssila, K. & Häkkinen, H.-M.*: Metabolic effects of prolonged ethanol administration in rats treated with clofibrate. *Acta pharmac. tox.* 39: 365—373, 1976.
- Hyvärinen, J. & Sippel, H. & Linnankoski, I. & Roine R. & Virtanen, M. & Olkinuora, J. & Nieminen, U.*: Absorption and elimination of alcohol in the monkey. *Blutalkohol* 13: 319—326, 1976.
- Häkkinen, Heritta-Maija & Kulonen, Eino*: Ethanol and the metabolic interrelations of carbohydrates and amino acids in brain preparations. *Biochem. Pharmacol.* 21: 1171—1186, 1972.
- Jaubonen, V. P. & Savolainen, M. J. & Hassinen, I. E.*: Effects of acetaldehyde and acetate on hepatic glycogenolysis and adipose tissue in vivo. In: *The Role of Acetaldehyde in the Actions of Ethanol*, pp. 123—134 (ed. by K. O. Lindros & C. J. P. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975.
- »— *& Savolainen, Markku J. & Hassinen, Ilmo E.*: Cyclic AMP-linked mechanisms in ethanolinduced derangements of metabolism in rat liver and adipose tissue. *Biochem. Pharmacol.* 24: 1879—1883, 1975.

- Kesäniemi, Y. A.*: Ethanol and acetaldehyde in the milk and peripheral blood of lactating women after ethanol administration. *J. Obstet. Gynaecol. Brit. Commonw.* 81: 84—86, 1974.
- »— Metabolism of ethanol and acetaldehyde in intact rats during pregnancy. *Biochem. Pharmacol.* 23: 1157—1162, 1974.
- »— Studies on the ethanol-combined galactose elimination test with special reference to pregnancy. Helsinki 1974, 44 p. Diss.
- »— & *Sippel, H. W.*: Placental and foetal metabolism of acetaldehyde in rat. I. Contents of ethanol and acetaldehyde in placenta and foetus of the pregnant rat during ethanol oxidation. *Acta pharmac. tox.* 37: 43—48, 1975.
- Koivula, T.*: Liver aldehyde dehydrogenases: characterization and functional properties of various enzyme forms in rat and human liver. Helsinki 1975, 36 p. Diss.
- »— Maksan aldehydihydrogenaasit (The aldehydehydrogenases of the liver). *Duodecim* 92: 971—972, 1976.
- »— & *Koivusalo, M.*: Characteristics of the phenobarbital induced aldehyde dehydrogenase activity in rat liver. In: *The Role of Acetaldehyde in the Actions of Ethanol*, pp. 37—46 (ed. by K. O. Lindros & C. J. P. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975.
- »— & *Koivusalo, M.*: Different forms of rat liver aldehyde dehydrogenase and their subcellular distribution. *Biochim. biophys. Acta* 397: 9—23, 1975.
- »— & *Koivusalo, M.*: Partial purification and properties of a phenobarbital induced aldehyde dehydrogenase of rat liver. *Biochim. biophys. Acta* 410: 1—11, 1975.
- Komura, Setsuo*: Effects of ethyleneglycol dinitrate and related compounds on ethanol preference and ethanol metabolism. *Acta pharmac. tox.* 35: 145—154, 1974.
- »— Effect of nitroglycol and other nitrates on alcohol metabolism and alcohol preference. *Jap. J. Stud. Alc.* 8: 122—125, 1973.
- Kuusisto, Arto*: Metabolic effects of ethanol in diabetic rats. Helsinki 1974, 101 p.
- Kähönen, M. & Ylikabri, R. & Hassinen, I.*: Studies on the mechanisms of inhibition of acute alcoholic fatty liver by clofibrate. *Metabolism* 21: 1021, 1972.
- Lagerspetz, Kari*: Diurnal variation in the effects of alcohol and in the brain 5-hydroxytryptamine metabolism in mice. *Acta pharmac. tox.* 31: 509—520, 1972.
- »— Postnatal development of the effects of alcohol and of the induced tolerance to alcohol in mice. *Acta pharmac. tox.* 31: 497—508, 1972.
- Lindros, Kai O.*: Acetaldehyde oxidation and its role in the overall metabolic effects of ethanol in the liver. In: *Regulation of Hepatic Metabolism. Proc. of the Alfred Benzon Symposium 6, Copenhagen 1973*, pp. 417—432 (ed. by F. Lundquist & N. Tygstrup). Munksgaard, Copenhagen 1974.
- »— The once-through perfusion technique — advantages and limitations. In: *Regulation of Hepatic Metabolism. Proc. of the Alfred Benzon Symposium 6, Copenhagen 1973*, pp. 778—789 (ed. by F. Lundquist & N. Tygstrup). Munksgaard, Copenhagen 1974.
- »— Regulatory factors in hepatic acetaldehyde metabolism during ethanol oxidation. In: *The role of acetaldehyde in the actions of ethanol*, pp. 67—81 (ed. by K. O. Lindros & C. J. P. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975.
- »— Studies on the ethanol-induced shift in the redox state and its influence on the metabolism of livers from normal, hyper- and hypothyroid rats. Helsinki 1972, 27 p. Diss.

- Lindros, Kai O. & Eriksson, C. J. P.*: Acceleration of ethanol oxidation by propion-aldehyde in the perfused rat liver. In: Alcohol and Aldehyde Metabolizing Systems. First International Symposium on Alcohol and Aldehyde Metabolizing Systems, Stockholm 1973, pp. 425—434 (ed. by R. G. Thurman et al.). Academic Press, New York—London 1974.
- »— *& Eriksson, C. J. P. (eds.)*: The role of acetaldehyde in the actions of ethanol. The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975, 237 p.
- »— *& Koivula, Timo & Eriksson, C. J. Peter*: Acetaldehyde levels during ethanol oxidation: A diet-induced change and its relation to liver aldehyde dehydrogenases and redox states. *Life Sci.*, Oxford 17: 1589—1598, 1975.
- »— *& Vihma, R. & Forsander, O. A.*: Utilization and metabolic effects of acetaldehyde and ethanol in the perfused rat liver. *Biochem. J.* 126: 945—952, 1972.
- Pikkarainen, Pekka H.*: Studies on ethanol and acetaldehyde metabolism in rat, guinea-pig and human liver during development. Helsinki 1972, 31 p. Diss.
- Salaspuro M. P. & Lindros, K. O. & Pikkarainen, P.*: Ethanol and galactose metabolism as influenced by 4-methylpyrazole in alcoholics with and without nutritional deficiencies. *Ann. clin. Res.* 7: 269—272, 1975.
- Sippel, H. W.*: The acetaldehyde content in rat brain during ethanol metabolism. *J. Neurochem.* 23: 451—452, 1974.
- »— Non-enzymatic ethanol oxidation in biological extracts. *Acta Chem. Scand.* 27: 541—550, 1973.
- »— Thiourea, an effective inhibitor of the non-enzymatic ethanol oxidation in biological extracts. *Acta Chem. Scand.* 26: 3398—3400, 1972.
- »— Thiourea, an effective inhibitor of the non-enzymatic ethanol oxidation in biological extracts. *Scand. J. clin. Lab. Invest.* 31, Suppl. 130, 27, 1973.
- »— *& Eriksson, C. J. P.*: The acetaldehyde content in rat brain during ethanol oxidation. In: The role of acetaldehyde in the actions of ethanol, pp. 149—157 (ed. by K. O. Lindros & C. J. P. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975.
- »— *& Forsander, Olof A.*: Nonenzymic oxidation of lower aliphatic alcohols by ascorbic acid in tissue extracts. *Acta Chem. Scand. B* 28: 1243—1245, 1974.
- »— *& Kesäniemi, Y. A.*: Placental and foetal metabolism of acetaldehyde in rat. Studies on metabolism of acetaldehyde in the isolated placenta and foetus. *Acta pharmac. tox.* 37: 49—55, 1975.
- Ylikabri, Reino*: Alkoholoin vaikutus aineenvaihduntaan (Metabolic effects of alcohol). *Duodecim* 88: 247—257, 1972.
- »— *& Huttunen, M. O. & Eriksson, C. J. P. & Nikkilä, E. A.*: Metabolic studies on the pathogenesis of hangover. *Eur. J. Clin. Invest.* 4: 93—100, 1974.

II BIOKEMIA, FYSIOLOGIA, RAVITSEMUS, ALKOHOLIMÄÄRITYS — BIO-KEMI, FYSIOLOGI, NUTRITION, ALKOHOLBESTÄMNINGAR — BIO-CHEMISTRY, PHYSIOLOGY, NUTRITION, ALCOHOL DETERMINATION
(CAAAL A & B, D & E, F, U)

Aantaa, Eero & Virolainen, Erkki: Kliinisen humalatilatutkimuksen menetelmistä (On methods of clinical examination of states of intoxication). *Suomen Lääkäri-lehti* 30: 428—429, 1975.

- Abtee, Liisa & Eriksson, Kalervo*: Dopamine and noradrenaline content in the brain of rat strains selected for their alcohol intake. *Acta physiol. scand.* 93: 563—565, 1975.
- »— & *Eriksson, Kalervo*: Regional distribution of brain 5-hydroxytryptamine in rat strains selected for their alcohol intake. *Ann. N. Y. Acad. Sci.* 215: 126—134, 1973.
- »— & *Eriksson, Kalervo*: 5-hydroxytryptamine and 5-hydroxyindolylacetic acid content in brain of rat strains selected for their alcohol intake. *Physiol. Behav.* 8: 123—126, 1972.
- Alha, Antti*: Alkoholi ja oikeuslääketiede (Alcohol and forensic medicine). *Alkoholikysymys* 42: 3—30, 1974.
- Alha, A. & Uotila, U. & Tamminen, V.*: Oikeuslääketieteellisissä ruumiinavauksissa todettu alkoholi (Alcohol detected in autopsies). *Suomen Lääkärilehti* 29: 3021—3024, 1974.
- Boguslawsky, P. v. & Nikander, P.*: A difference between high- and low-drinking rats in effects of ethanol on ion movements in cerebral tissue. *Acta physiol. scand.* 84: 12A—13A, 1972.
- Bäckström, A.-C.*: Changes in sensitivity and lateral inhibition during alcohol influence in the frog eye. *Brain Res.* 23, Suppl., 13, 1975.
- Ekholm, Anders*: The lognormal distribution of blood alcohol concentrations in drivers. *Quart. J. Stud. Alc.* 33: 508—512, 1972.
- Eriksson, C. J. Peter*: Micro method for determination of ketone bodies by head-space gas chromatography. *Anal. Biochem.* 47: 235—243, 1972.
- »— Verenalkoholi (Blood alcohol). *Alkoholikysymys* 40: 107—111, 1972.
- »— & *Lindros, K. O. & Forsander, O. A.*: 2,4-Dinitrophenol-induced increase in ethanol and acetaldehyde oxidation in the perfused rat liver. *Biochem. Pharmacol.* 23: 2193—2195, 1974.
- Eriksson, Kalervo*: Alkoholiuomien sivu- ja lisäaineiden fysiologisista vaikutuksista (The physiological effects of congeners in alcoholic beverages). *Alkoholikysymys* 41: 13—19, 1973.
- Forsander, Olof A.*: Biochemical effects of alcohol consumption. In: *Nutrition. Proc. Int. Congr. Nutr.*, 9th, Mexico 1972, Vol. 1, pp. 203—211 (ed. by A. Chávez, H. Bourges & S. Basta). Karger, Basel 1975.
- »— Biochemical problems in alcohol studies. *Das Medizinische Prisma* 1974 (no 3): 1—35.
- »— Juomistavat ja alkoholin käytön seuraukset (Drinking habits and their influence on the consequences of alcohol consumption). *Alkoholipoliitikka* 41: 157—159, 1976. Dryckesmönstret och dess verkan på följderna av alkoholkonsumtion. *Alkoholpolitik* 39: 49—51, 1976.
- »— & *Eriksson, Kalervo (eds.)*: Biological aspects of alcohol consumption. The Finnish Foundation for Alcohol Studies 20. Helsinki 1972, 293 p.
- Hillbom, M. E. & Franssila, K. & Forsander, O. A.*: Effects of chronic ingestion of some lower aliphatic alcohols in rats. *Jap. J. Stud. Alc.* 9: 101—108, 1974.
- »— & *Franssila, K. & Forsander, O. A.*: Effects of chronic ingestion of some lower aliphatic alcohols in rats. *Res. Commun. Chem. Pathol. Pharmacol.* 9: 177—180, 1974.
- »— & *Kosunen, A.-L. & Nikander, P. & Pösö, A. R.*: Effects of single doses and daily administration of pyritioxine (pyritinolum, NFN, rINN) on the alcohol

- withdrawal syndrome in rats. *Acta pharmac. tox.* 36: 427—440, 1975.
- Hillbom, M. E. & Lindros, K. O. & Eriksson, C. J. P.*: Effects of fructose, glucose and glyceraldehyde on the toxicity of ethanol in hyperthyroid rats. Symposium on Clinical and Metabolic Aspects of Fructose, 1972, pp. 151—155.
- »— *& Linkola, J. & Nikander, P. & Wallgren, H.*: Effects of pyriethoxine, EMD 17246 and diethanolamine-rutin on acute alcoholic intoxication in rats. *Acta pharmac. tox.* 33: 65—73, 1973.
- »— *& Pösö, A. R.*: Effects of ethanol on serum electrolytes and respiration in euthyroid and hyperthyroid rats. *Toxic. appl. Pharmac.* 32: 168—176, 1975.
- Hirvonen, Jorma & Huttunen, Pirkko*: The effect of ethanol on the ability of guinea-pigs to withstand severe cold exposure. Basel 1976, 3 p. Department of Forensic Medicine, University of Oulu.
- Huttunen, J. K.*: Alkoholien hematologiset vaikutukset (Hematological effects of alcohol). *Duodecim* 90: 821—823, 1974.
- Huttunen, Matti O. & Härkönen, Matti & Niskanen, Pekka & Leino, Timo & Ylikabri, Reino*: Plasma testosterone concentrations in alcoholics. *J. Stud. Alc.* 37: 1165—1177, 1976.
- Huttunen, Pirkko & Hirvonen, J.*: The effect of ethanol on the ability of Guinea-pigs to survive severe cold. *Forensic Science* 9: 185—193, 1977.
- Häkkinen, H.-M. & Franssila, K. & Kulonen, E.*: Effect of long-term administration of ethanol to the rat: Lipids, collagen and other proteins, and mallery bodies in the liver. *Scand. J. clin. Lab. Invest.* 35: 753—765, 1975.
- »— *& Franssila, K. & Kulonen, E.*: Liver injury by chronic administration of ethanol to the rats. *Scand. J. clin. Lab. Invest.* 29, Suppl. 122, 29, 1972.
- »— *& Kulonen, Eino*: Effect of ethanol on the metabolism of alanine, glutamic acid, and proline in rat liver. *Biochem. Pharmac.* 24: 199—204, 1975.
- »— *& Kulonen, E.*: Ethanol intoxication and γ -aminobutyric acid. *J. Neurochem.* 27: 631—633, 1976.
- Jaubonen, V. Pekka & Savolainen, Markku J. & Hassinen, Ilmo E.*: Cyclic AMP-linked mechanisms in ethanol-induced derangements of metabolism in rat liver and adipose tissue. *Biochem. Pharmac.* 24: 1879—1883, 1975.
- »— *Savolainen, M. J. & Hassinen, I. E.*: Effects of acetaldehyde and acetate on hepatic glycogenolysis and adipose tissue in vivo. In: The role of acetaldehyde in the actions of ethanol, pp. 123—134 (ed. by K. O. Lindros & C. J. P. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975.
- Kataja, M. & Penttilä, A. & Tenhu, M. & Uotila, U.*: Die Vorhersage des Blutalkohols auf Grund der klinischen Befunde bei präsumptiven Verkehrsbetrunkenen (The possibility to estimate blood alcohol on the grounds of clinical test results). *Blutalkohol* 9: 451—456, 1972.
- Kiiänmaa, K.*: Alcohol intake in the rat after lowering brain 5-hydroxytryptamine content by electrolytic midbrain raphe lesions, 5,6 dihydroxytryptamine or p-chlorophenylalanine. *Med. Biol.* 54: 203—209, 1976.
- »— Alkoholien käytön fysiologinen säätely (Physiological regulation of alcohol consumption: do morphine-like alkaloids or the hypothalamus play a role in alcoholism). *Alkoholipolitiikka* 40: 109—112, 1975. *Fysiologisk reglering av alkoholbruket. Alkoholpolitik* 38: 74—77, 1975.
- »— Evidence for involvement of noradrenaline and against 5-hydroxytryptamine neurons in alcohol consumption by rats. In: The effects of centrally active drugs

- on voluntary alcohol consumption, pp. 73—84 (ed. by J. D. Sinclair & K. Kiianmaa). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 24. Helsinki 1975.
- Kiianmaa, K. & Fuxe, K. & Jonsson, G. & Abtee, L.*: Evidence for involvement of central NA neurones in alcohol intake. Increased alcohol consumption after degeneration of the NA pathway to the Cortex cerebri. *Neurosci. Lett.* 1: 41—45, 1975.
- Kobila, T. & Eriksson, K. & Halkka, O.*: Goniomitosis in rats subjected to ethanol. *Med. Biol.* 54: 150—151, 1976.
- Koivula, T.*: Liver aldehyde dehydrogenases: characterization and functional properties of various enzyme forms in rat and human liver. Helsinki 1975, 36 p. Diss.
- »— *Maksan aldehydehydrogenaasit (The aldehydehydrogenases of the liver).* *Duodecim* 92: 971—972, 1976.
- »— *& Koivusalo, M.*: Characteristics of the phenobarbital induced aldehyde dehydrogenase activity in rat liver. In: *The role of acetaldehyde in the actions of ethanol*, pp. 37—46 (ed. by K. O. Lindros & C. J. P. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 23. Helsinki 1975.
- »— *& Koivusalo, Martti & Lindros, Kai O.*: Liver aldehyde and alcohol dehydrogenase activities in rat strains genetically selected for their ethanol preference. *Biochem. Pharmac.* 24: 1807—1811, 1975.
- »— *& Lindros, Kai O.*: Effects of long-term ethanol treatment on aldehyde and alcohol dehydrogenase activities in rat liver. *Biochem. Pharmac.* 24: 1937—1942, 1975.
- Kähönen, Matti & Ylikabri, Reino & Hassinen, Ilmo*: Modification of the ethanol induced changes in hepatic redox state by clofibrate treatment. *Scand. J. clin. Lab. Invest.* 27, Suppl. 116, 55, 1971.
- Lahti, R. A.*: Alcohol, aldehydes and biogenic amines. In: *Biochemical pharmacology of ethanol*, pp. 239—253 (ed. E. Machrovicz). Plenum, New York 1975.
- Lastikka, L. & Virsu, M.-L. & Halkka, O. & Eriksson, K. & Estola, T.*: Goniomitosis in rats affected by mycoplasma or macrolides. *Med. Biol.* 54: 146—149, 1976.
- Lindberg, L.-A. & Palkama, A.*: Methodological observations on the histochemical demonstration of glycogen phosphorylase activity. *Ann. Med. exp. Fenn.* 48: 67—76, 1970.
- Lindbohm, Ralph & Penttilä, Antti & Pikkarainen, Jarmo*: Muutoksia liikennejuopumusten tutkimusjärjestelmään (The new law on drunk driving in Finland — the new methodology in case studies). *Suomen Lääkärilehti* 31: 2799—2804, 1976.
- Lindén, Hans*: Eräitten alkoholijuomien vaikutuksesta ihmisen mahalaukun motiliteettiin. Röntgenelokuva- ja snot-kameratutkimus. (The effect of certain alcoholic beverages on the motility of the human stomach.) Helsinki 1974, 87 s.
- Lindros, Kai*: Denaturoidut alkoholit (Denatured alcoholic products). *Alkoholikysymys* 41: 28—31, 1973.
- »— Role of the redox state in ethanol-induced suppression of citrate-cycle flux in the perfused liver of normal, hyper- and hypothyroid rats. *Eur. J. Biochem.* 26: 338—346, 1972.
- Linkola, Jaakko*: Effects of ethanol on urine sodium and potassium concentrations and osmolality in water-loaded rats. *Acta physiol. scand.* 92: 212—216, 1974.
- »— Natriuresis after diluted ethanol solutions. *Lancet* 2: 1157, 1975.
- »— Urine sodium, potassium and osmolality in two rat strains selected for their different ethanol preferences. *Med. Biol.* 54: 254—259, 1976.

- Linkola, Jaakko & Fybrquist, F. & Nieminen, M. M. & Weber, T. H. & Tontti, K.:* Renin-aldosterone axis in ethanol intoxication and hangover. *Eur. J. Clin. Invest.* 6: 191—194, 1976.
- Linnoila, Markku:* Drug interaction on psychomotor skills related to driving. Helsinki 1974, 15 p.
- »— & *Saario, I. & Mäki, M.:* Effect of treatment with diazepam or lithium and alcohol on psychomotoric skills related to driving. *Eur. J. Pharmacol.* 7: 337—342, 1974.
- Loubija, Antti:* Alkoholoin kardiovaskulaariset vaikutukset (Cardiovascular effects of alcohol). *Duodecim* 88: 292—299, 1972.
- Marjanen, Leo A.:* Comparison of aldehyde dehydrogenases from cytosol and mitochondria of rat liver. *Biochim. biophys. Acta* 327: 238—246, 1973.
- Marselos, M. & Eriksson, K. & Hänninen, O.:* Aldehyde dehydrogenase inducibility and ethanol preference in rats. *Med. Biol.* 53: 224—230, 1975.
- Nikander, Pirkko:* Humala (Intoxication). *Alkoholikysymys* 40: 112—118, 1972.
- Nikkilä, Esko A. & Taskinen, Marja-Riitta:* Ethanol-induced alterations of glucose tolerance, postglucose hypoglycemia, and insulin secretion in normal, obese, and diabetic subjects. *Journal of the American Diabetes Association* 24: 933—943, 1975.
- Penttilä, A. & Kataja, M. & Tenhu, M.:* Examination model for suspected drunken drivers. *Blutalkohol* 12: 24—38, 1975.
- »— & *Kataja, M. & Tenhu, M.:* Oikeuslääketieteellinen alkoholin vaikutuksenalajuuden toteaminen (Determining the influence of alcohol by means of forensic medicine). *Lakimies* 72: 795—806, 1974.
- »— & *Tenhu, M. & Kataja, M.:* Computal analysis of clinical tests correlations with blood alcohol and the physicians final evaluation of the state of intoxication in cases of suspected drunken driving. *Blutalkohol* 9: 104—112, 1972.
- »— & *Tenhu, M. & Kataja M.:* Computer analyses of the clinical test performance results in the intoxication examination material utilizing the point counting system. *Blutalkohol* 9: 260—270, 1972.
- Rosengård, S. & Honkavaara, E. & Salo, E.:* Päivystyspotilaat ja veren alkoholipitoisuus (Patients received by doctors on duty and blood alcohol). *Suomen Lääkärilehti* 29: 1938—1940, 1974.
- Saario, I. & Linnoila, M. & Mäki, M.:* Interaction of drugs with alcohol on human psychomotor skills related to driving. *J. Clin. Pharmacol.* 1: 52—59, 1975.
- Seppälä, T. & Linnoila, M. & Elonen, E. & Mattila, M. J. & Mäki, M.:* Effect of tricyclic antidepressants and alcohol on psychomotor skills related to driving. *Clin. Pharmacol. Ther.* 17: 515—522, 1975.
- Sinclair, John David:* The effects of lithium on voluntary alcohol consumption by rats. In: *The effects of centrally active drugs on voluntary alcohol consumption*, pp. 119—142 (ed. by J. D. Sinclair & K. Kiianmaa). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 24. Helsinki 1975.
- »— Lithium-induced suppression of alcohol drinking by rats. *Med. Biol.* 52: 133—136, 1974.
- »— Morphine suppresses alcohol drinking regardless of prior alcohol access duration. *Pharmacol. Biochem. Behav.* 2: 409—412, 1974.
- »— & *Adkins, J. & Walker, Susan:* Morphine-induced suppression of voluntary alcohol drinking in rats. *Nature (London)* 246: 425—427, 1973.

- Sinclair, John David & Kiianmaa, K. (eds.):* The effects of centrally active drugs on voluntary alcohol consumption. The Finnish Foundation for Alcohol Studies 24. Helsinki 1975, 159 p.
- Sotaniemi, E. & Isoaho, R. & Huhti, E. & Huikko, M. & Koivisto, O.:* Increased clearance of ethanol from the blood of asthmatic patients. *Ann. Allergy* 30: 254—257, 1972.
- Suominen, H. & Forsberg, S. & Heikkinen, E. & Österback, L.:* Enzyme activities and glycogen concentration in skeletal muscle in alcoholism. *Acta med. scand.* 196: 199—202, 1974.
- Takala, Hannu:* Promillerajaproblematiikka (Problems of alcohol per mille limits in blood concerning drunken driving laws). *Alkoholipolitiikka* 37: 159—167, 1972. Promillegränsens problematik. *Alkoholpolitik* 35: 145—153, 1972.
- Takki, S. & Tammisto, T.:* The effect of operative stress on plasma catecholamine levels in chronic alcoholics. *Acta anaesth. scand.* 18: 127—132, 1974.
- Tammisto, T. & Takki, S.:* Nitrous oxide-oxygenrelaxant anaesthesia in alcoholics: A retrospective study. *Acta anaesth. scand.* 53: 68—75, 1973.
- Tenbu, Martti:* Humalatilän asteen määrittäminen (Evaluation of the degree of alcohol intoxication). *Duodecim* 88: 266—273, 1972.
- Wallgren, Henrik:* Alkoholien vaikutus hermostoon (Mode of action of alcohol on the nervous system). *Duodecim* 88: 258—265, 1972.
- »— *& Kosunen, Anna-Liisa & Ahtee, Liisa:* Technique for producing an alcohol withdrawal syndrome in rats. Joint Meeting of the European Brain and Behaviour Society and the Israeli Center for Psychobiology, Jerusalem 1972. *Isr. J. Med. Sci.* 9, Suppl., 63—71, 1973.
- »— *& Nikander, P. & von Boguslawsky, P. & Linkola, J.:* Effects of ethanol, tert. butanol and clomethiazole on net movements of sodium and potassium in electrically stimulated cerebral tissue. *Acta physiol. scand.* 91: 83—93, 1974.
- »— *Nikander, Pirkko & Virtanen, Pekka:* Ethanol-induced changes in cation-stimulated adenosine triphosphatase activity and lipid-proteolipid labeling of brain microsomes. In: *Alcohol intoxication and withdrawal*, pp. 23—36 (ed. by M. M. Gross). Plenum, New York 1975.
- Webb, A. D. & Eriksson, K. & Müller C. J. & Kepner, R. E.:* Effects of alkoxy lactone wine volatiles on open-field behavior of rats. *Amer. J. Enol. Viticult.* 27: 27—31, 1976.
- »— *& Eriksson, K. & Närhi, M.:* Effect of intraperitoneal injections of 5-ethoxydi-hydro-2(3H)-furanone and ethanol on behavior of rats in the open field. *Amer. J. Enol. Viticult.* 23: 121—123, 1972.
- Ylikabri, Reino:* Krapulan biokemiaa ja fysiologiaa (The biochemistry and physiology of hangover). *Aesculapius* 1973: 76—85.
- »— Krapulan syntymekanismista (Physiological changes caused by alcohol intoxication and hangover). *Alkoholipolitiikka* 40: 161—167 & 191, 1975. Om uppkomsten av baksmälla. *Alkoholpolitik* 38: 111—117 & 130—131, 1975.
- »— *& Huttunen, Matti O. & Härkönen, Matti:* Effect of alcohol on anterior pituitary secretion of tropic hormones. *Lancet* 1976: 1353.
- »— *Huttunen, M. & Härkönen, M. & Seuderling, U. & Onikki, S. & Karonen, S.-L. & Adlercreutz, H.:* Low plasma testosterone values in men during hangover. *J. Steroid Biochem.* 5: 655—658, 1974.
- »— *Pösö, A. Reeta & Huttunen, M. O. & Hillbom, M. E.:* Alcohol intoxication and

- hangover: Effects on plasma electrolyte concentrations and acid-base balance. Scand. J. clin. Lab. Invest. 34: 327—336, 1974.
- Ylikabri, Reino & Huitunen, Matti & Härkönen, Matti & Adlercreutz, Herman:* Hangover and testosterone. Br. med. J. 1974: 445.

III LÄÄKETIEDE — MEDICIN — MEDICINE (CAAAL G, H & I)

- Ahlman, Kaj & Backman, Ann-Lis & Koskela, Riitta-Sisko & Luoma, Kalevi:* Satamatyöntekijöiden työolot ja terveydentila (The health and working conditions of dock workers). Helsinki 1975, 63 s. Työterveyslaitoksen tutkimuksia 105.
- Ablström-Laakso, Salme:* Alkoholinkäyttö kansanterveysongelmana (The use of alcohol as a national health problem). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 6: 313—319, 1972. Alkoholbruket i Finland. Socialmedicinsk tidskrift 49: 161—165, 1972.
- Anttinen, Erik:* Alkoholin väärinkäyttö psykiatrisena ongelmana (Abuse of alcohol as a psychiatric problem). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 11: 305—310, 1974.
- Aromaa, Kauko:* Väkivaltamme (The violence in Finland). Helsinki 1972, 14 s. Kriminologinen tutkimuslaitos 1972 A: 3.
- Feuerlein, Wilhelm:* Alcohol withdrawal syndrome and delirium tremens. Psychiatria Fennica 1975: 299—308.
- Fock, G. & Kyösola, K.:* Alkoholii ja paleltumat (Alcohol and frostbite). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 10: 32—34, 1972.
- Hakulinen, T. & Lehtimäki, L. & Teppo, L.:* Alkoholii ja syöpä (Alcohol and cancer). Duodecim 90: 404—410, 1974.
- Harenko, A.:* Kroonisen alkoholismin neurologiset komplikaatiot (The neurological complications of chronic alcoholism). Duodecim 88: 300—309, 1972.
- Hillbom, Matti:* Alkoholii aiheuttamista elimellisistä sairauksista (On organic diseases caused by alcohol). Alkoholipolitiikka 40: 196—202, 1975. Alkohol som riskfaktor vid olika sjukdomar. Alkoholpolitik 38: 155—161, 1975.
- Hirvonen, J. & Ojala, K.:* Analysis över drunkningsolyckor i Uleåborgs län 1969—1972 (Analysis of drownings in Oulu province in 1969—1972). Nordisk Rättmedicinsk Förenings Förhandlingar 253, 5. mötet, Lund, 15—17 Juni, 1973.
- Honkanen, Risto:* Alcohol involvement in accidents. Helsinki 1976. 42 p. Diss.
- Honkanen, R.:* The effect of time factors on blood alcohol levels in accident victims. Annls. Chir. Gynaec. Fenn. 65: 176—180, 1976.
- »— Records based on clinical examinations as an indicator of alcohol involvement in injuries at emergency stations. Helsinki 1976, 8 p. An appendix to Honkanen: Alcohol involvement in accidents.
- »— & *Ertama, L. & Kuosmanen, P. & Linnoila, M. & Visuri, T.:* A case-control study on alcohol as a risk factor in pedestrian accidents. Basel 1976, 5 p. Modern Probl. Pharmacopsych. 11: 1976.
- »— & *Ottelin, J.:* Blood alcohol levels in injury victims at the emergency station of a rural central hospital. Annls. Chir. Gynaec. Fenn. 65: 282—286, 1976.
- »— & *Visuri, T.:* Blood alcohol levels in a series of injured patients with special reference to accident and type of injury. Annls. Chir. Gynaec. Fenn. 65: 287—294, 1976.

- Honkanen, R. & Visuri, T. & Hansson, L.*: Alkoholi ja tapaturmat (Alcohol and accidents). Suomen Lääkärilehti 29: 2349—2352, 1974.
- »— *& Visuri, T. & Kilpiö, J.*: Blood alcohol levels in accident victims. Annls. Chir. Gynaec. Fenn. 64: 365—368, 1975.
- Huttunen, Matti O. & Härkönen, Matti, & Niskanen, Pekka, & Leino, Timo & Ylikabri, Reino*: Plasma testosterone concentrations in alcoholics. J. Stud. Alc. 37: 1165—1177, 1976.
- Häkkinen, Hertta-Maija*: Alkoholin aiheuttamat maksavauriot (Liver damages caused by alcohol). Alkoholikysymys 40: 119—125, 1972.
- Karabarju, E. O. & Stjernvall, L.*: The alcohol factor in accidents. Injury 6: 67, 1974.
- Kiev, Ari*: The attitudes of significant others toward suicidal behaviour: prognostic significance. Psychiatria Fennica 1975: 271—278.
- Kiviranta, Pekka*: Naisten alkoholismi (Women alcoholism). A-klinikasäätiön julkaisu no 6. Helsinki 1976, 122 s.
- Linnoila, M. & Saario, I. & Mäki, M.*: Effect of treatment with diazepam or lithium and alcohol on psychomotoric skills related to driving. Eur. J. Pharmac. 7: 337—342, 1974.
- Lönngqvist, J. & Aalberg, V. & Achté, K. & Apo, M.*: Alkoholismi, alkoholipsykoosit ja huumaussainien väärinkäyttö. Teoksessa: Itsemurhat ja niiden ehkäisy (Alcoholism, alcohol psychosis and drug abuse. In: Suicides and their prevention), ss. 84—95, Helsinki 1973.
- »— *& Niskanen, Pekka*: Yleislääkärin potilailla esiintyvät psyykkiset häiriöt (Psychiatric disturbances of general practitioners' patients). Suomen Lääkärilehti 27: 3471—3476, 1972.
- Mäkelä, Rauno*: Alkoholi lisäongelmana potilaan hoidossa (Alcohol as an extra problem in the care of patients). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 11: 278—281, 1974.
- »— Asunnottomien alkoholisten terveydentila ja hoidon tarve (The state of health of homeless alcoholics and their need for care). Tampere 1974, 119 s. Tampereen yliopiston kansanterveystieteen laitoksen julkaisuja A 5.
- Poikolainen, Kari*: Fatal alcohol poisonings in cultural context. Helsinki 1975, 12 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 86.
- »— Juomisen hallinta ja alkoholismi (Control of drinking and alcoholism). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 11: 265—269, 1974.
- »— *& Kiviranta, P. & Suominen, J.*: Alcoholism and work disability pensions in Finland. Psychiatria Fennica 1973, pp. 291—297.
- Rosberg, Georg*: Naisten alkoholismi (Alcoholism among women). Suomen Lääkärilehti 29: 1603—1606, 1974.
- Salaspuro, Mikko*: Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet (Alcohol and liver disease). Duodecim 88: 281—291, 1972.
- Tienari, Pekka*: Alkoholismi psykiatrisena ja sosiaalisena ongelmana (Alcoholism as a psychiatric and social problem). Duodecim 88: 316—322, 1972.
- Turunen, Sakari*: Alkoholin aiheuttamat akuutit psyykkiset häiriöt (Acute alcohol-induced psychic disturbances). Duodecim 88: 310—315, 1972.
- Wallgren, Henrik*: Autoselection as a model of human alcoholism. Biological Aspects of Alcohol Consumption, pp. 201—206 (ed. by O. Forsander & K. Eriksson). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 20. Helsinki 1971.
- »— Neurochemical aspects of tolerance to and dependence on ethanol. 30th

International Congress on Alcoholism & Drug Dependence, Amsterdam 1972.
In: Alcohol intoxication and withdrawal, pp. 15—31 (ed. by Milton M. Gross).
Plenum Publishing Corporation. New York 1973.

- Virkkunen, Matti*: Alcohol as a factor precipitating aggression and conflict behavior leading to homicide. Br. J. Addict. Alcohol 69: 149—154, 1974.
- »— Alkoholismi ja itsemurhat Helsingissä (Alcoholism and suicides in Helsinki).
Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 10: 27—31, 1972.
- »— Incest offences and alcoholism. Med. Sci. Law. 14: 124—128, 1974.

IV ALKOHOLISTIEN HUOLTO JA HOITO — ALKOHOLISTVÅRD — TREATMENT OF ALCOHOLISM AND OF MEDICAL COMPLICATIONS OF ALCOHOLISM (CAAAL M & N)

- Asunnottomien alkoholistien huoltotoimikunnan mietintö (A report of the care of skid row alcoholics by a state committee). Komiteamietintö 1972: B 85. Helsinki 1972, 62 s. + liitteet.
- Forsberg, Seppo K.*: Keski-Suomen kuntoutuskeskus. Liikuntaharjoittelun sovellutus alkoholistien kuntoutukseen. (The Rehabilitation Center of Central Finland. The application of physical exercise to the rehabilitation of alcoholics.) Jyväskylä 1975, 146 s. Jyväskylän yliopiston kansanterveyden laitoksen julkaisuja no 23.
- Holopainen, Antti & Hemminki, Elina*: Lääkkeiden käyttö alkoholistien hoidossa (Prescribing of drugs for alcoholics). Tampere 1976, 36 s. Tampereen yliopiston kansanterveystieteen laitoksen julkaisuja A 20.
- Hovilainen, Anja*: Miten alkoholistien RO- ja TSCS-testivastaukset muuttuvat hoidon aikana (The changes in RO- and TSCS-tests during the treatment). Järvenpää 1976, 72 s. Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja no 6.
- Hurmalainen, Mikko*: Alkoholit ja työelämä (Alcohol and life at work). Tiimi 1974 (no 4): 6—7.
- Hämäläinen, Vilho*: Asunnottomien alkoholistien huolto ja hoito (Care of skid row alcoholics). Alkoholipolitiikka 36: 187—192, 1971.
- Ihalainen, Riitta*: Perheenhoito Järvenpään sosiaalisairaalassa (The family care in Järvenpää Social Hospital). Järvenpää 1976, 80 s. Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja no 1.
- Immonen, E. J.*: Behandling av problemdrinkare inom industriföretag (The care of problem drinkers in industrial enterprises). Alkoholpolitik 35: 13—18. 1972.
- Jokinen, Antti*: Päihdeongelmaisten hoitoonohjauksesta Kymmin Osakeyhtiön Kuusankosken tehtailla, (On guiding problem drinkers to treatment at the Kuusankoski mills of the Kymi corporation). Tiimi 1974 (no 4): 8—9.
- Kaila, Kauko*: Hoitosuhteesta suomalaisilla miesalkoholisteilla (The treatment relation among Finnish male alcoholics). Helsinki 1973, 34 s. Helsingin yliopistollisen keskussairaalan psykiatrian klinikan julkaisusarja no 22.
- Kallio, Jouko*: Tiedottamisen vaikutus hoitoonhakeutumiseen (Using information to influence drinkers to seek treatment). Tiimi 1974 (no 4): 24—25.
- Kekki, Jarmo & Uitto, Kirsti*: Seurantatutkimus vuonna 1972 Järvenpään sosiaalisairaalassa hoidetuista potilaista (The patients of Järvenpää Social Hospital in 1972

- a follow-up study). Järvenpää 1974, 104 s. Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja no 1.
- Kiviranta, Pekka*: Alkoholismin hoidon problematiikka I (The problem of alcoholism treatment). Alkoholipolitiikka 41: 252—256, 1976.
- Koskela, Paavo*: Päihtyneiden käsittely Tampereella (Dealing with intoxicated persons in Tampere). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 11: 283—285, 1974.
- Kuurne, Kaarina*: Seurantatutkimus Järvenpään sosiaalisairaalassa vuonna 1973 hoitonsa päättäneistä huollettavista (The patients of Järvenpää Social Hospital in 1973 — a follow-up study). Järvenpää 1976, 107 s. Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja no 2.
- Labelma, Eero*: Alkoholit, työ ja alkoholiongelman torjunta (Alcohol, work and combating the alcohol problem). Tiimi 1974 (no 4): 16—22.
- »— Hoitoonohjaukselliset työpaikoilla (Referral systems for problem drinkers in seven industrial plants). Helsinki 1976, 24 s. + liitteet. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 94.
- »— Miten hoitoonohjaus työpaikoilta käsin on edennyt? (Guiding problem drinkers from work places to care centers; the situation in Finland today.) Alkoholipolitiikka 39: 234—237, 1974. Vårdnvisning på arbetsplatsen. Alkoholpolitik 37: 111—114, 1974.
- »— Päihdeongelmaisten työntekijöiden hoitoonohjaus keväällä 1974 (Guiding workers with drinking and drug problems to treatment in the spring of 1974). Helsinki 1974, 30 s. + liitteet. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 80.
- »— Social aspects of industrial alcoholism programs. Helsinki 1975, 11 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 87.
- »— Työ ja päihtet: hoitoonohjauksen tausta ja menetelmät (Work and addictions: background and methods of the referral system for problem drinkers). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 13: 802—806, 1976.
- »— Työpaikkojen hoitoonohjatut alkoholiongelmaiset (Problem drinkers referred to treatment from six industrial plants). Helsinki 1976, 11 s. + liitteet. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 93.
- Lehtimäki, Heli*: Asunnottomat alkoholistit ja tuberkuloosin vastustamistyö (Homeless alcoholics and anti-tuberculosis work). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 11: 311—315, 1974.
- Lepikko, Arja*: Seurantatutkimus Kankaanpään A-kodin asiakkaita (The patients of the home for alcoholics in Kankaanpää — a follow-up study). Järvenpää 1976, 50 s. Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja no 3.
- Loubivuori, Verner*: Piirteitä alkoholismin torjunta ry:n synnystä ja toiminnasta (Some traits on the establishment and activities of the association for the prevention of alcoholism). Alkoholikysymys 42: 94—102, 1974.
- Mauno, Markku*: Nuorten osaston synnystä ja toimintaperiaatteista (The branch for young patients in Järvenpää Social Hospital). Järvenpää 1976, 80 s. Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja no 5.
- Murto, Lasse & Lehtonen, Heikki*: Päihdeongelmallisten asuntolapalvelujärjestelmä Tampereella (The roomings-house service system for problem drinkers in Tampere). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 11: 316—321, 1974.
- »— & *Mäkelä, Rauno*: Korvikealkoholistien tila ja kuntoutus (The state of skid row alcoholics and their social rehabilitation). Alkoholipolitiikka 37: 12—17,

1972. Surrogatalkoholisternas situation och rehabilitering. *Alkoholpolitik* 35: 19—23, 1972.
- Mäkelä, Rauno & Murto, Lasse*: Ensisuojan osuus asunnottomien alkoholistien kuntoutuksessa (The importance of first shelter in the rehabilitation of homeless alcoholics). *Huoltaja* 63: 329—334, 1975.
- Mäkinen, Hannu*: Alkoholien liikakäyttäjien kuntoutus. Evaluatiivinen tutkimus Keski-Suomen kuntoutuskeskuksesta. (The rehabilitation of excessive consumers of alcohol. An evaluative study of the Rehabilitation Center of Central Finland.) Helsinki 1975, 272 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 89.
- Neumann, Helmut*: Alkoholisairaiden uskotut ja parantajat (The trusted friends and therapists of alcoholics). *Alkoholikysymys* 43: 104—106, 1975.
- Niemi, Timo*: Putkakuolemat ja päihtyneinä säilöön otettujen sairaalaan toimittaminen (Deaths in police cell and the despatching to hospital of persons detained while drunk). Helsinki 1974, 43 p.
- »— Päihtyneenä säilöön otettujen sairaanhoidollinen käsittely (The medical treatment of persons taken into custody while intoxicated). *Alkoholipolitiikka* 38: 187—193, 1973. I berusat tillstånd omhändertagna och deras vård på sjukhus. *Alkoholpolitik* 36: 117—123, 1973.
- Nuorvala, Yrjö*: Ennaltaehkäisevät toimenpiteet sosiaalihuollossa (Prophylactic measures in social care). *Tiimi* 1976 (no 2): 5—10.
- Ollikainen, Matti*: A-klinikkasäätiön yhteiskunnallistamiskysymys ja PAV-huollon tavoitteet (The question of making the A-Clinic Foundation a community institution and the objectives of services for the benefit of misusers of intoxicants). Helsinki 1973, 26 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 68.
- Palonen, Kari*: Työnjaosta Lapinjärven huoltolassa — aatekriittinen tutkimus (On the division of labour at the Lapinjärvi institution for alcoholics). Helsinki 1976, 63 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 99.
- Penttilä, Jari & Tukeva, Erkki*: Lapinjärven huoltola päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien hoitoyhteisönä (The asylum in Lapinjärvi as a treatment society for addicts). Järvenpää 1974, 67 s. Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja no 2.
- Penttinen, Irmeli*: Ruotsalainen huumepotilaiden hoitokokeilu (A Swedish experiment in treating narcotics addicts as patients). *Alkoholipolitiikka* 41: 73—81, 1976.
- Petersen, N. W.*: Sairaalan ulkopuolella tapahtuvat selviämishoito-ohjelmat (Non-hospital detoxification programs). *Alkoholikysymys* 43: 16—20, 1975.
- Pitkäjärvi, Timo*: Päihdeongelma yleissairaaloiden päivystyspoliikkien raskautena (The problem of intoxicants as a burden on the polyclinics of general hospitals maintaining staffs on 24-hour duty). *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 11: 272—277, 1974.
- Pittman, David J.*: Selviämisasemat ja alkoholistihuolto (The role of detoxification centres in alcoholism treatment). *Alkoholikysymys* 43: 21—26, 1975.
- Poutanen, Pauli & Murto, Lasse*: A-klinikkatoiminta (The work of the A-Clinic — clinic for the treatment of alcoholics). *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 11: 301—304, 1974.
- Päihdeasiainneuvottelukunta I osa. Ehdotus päihdehuollon kehittämiseksi. II osa. Ehdotus tahdonvastaisiksi toimenpiteiksi sosiaalihuollossa eräissä tapauksissa (The council on care of alcohol and drug addicts: reports I and II.) Helsinki 1976, 169 s.

- Pöysä, Toivo*: Kokemuksia työpaikoilla tapahtuvasta hoitoonohjauksesta (Experiences from the direction of problem drinkers to treatment at their places of employment). *Alkoholipoliitikka* 41: 191—196, 1976. *Erfarenheter av vårdhänvisning på arbetsplatserna*. *Alkoholpolitik* 39: 120—125, 1976.
- »— Työmarkkinajärjestöjen suositus (Recommendation of the labor market organizations). *Alkoholipoliitikka* 38: 2—5, 1973.
- Rintala, Erkki H.*: Hoitoonohjaussuositus työpaikkalääkäriin kannalta (Recommended treatment guidance from the standpoint of the doctor on duty at a place of work). *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 11: 294—296, 1974.
- Savio, Mirja Annikki*: Alkoholistien lakisääteinen laitoshuolto Suomessa (The social care of alcoholics provided by law in Finland). Tutkimus PAV-lain edellyttämistä huoltoloista, niiden klienteistä sekä niissä vallitsevista huoltoilmastoista. Helsinki 1971, 143 s. Sosiaali- ja terveysministeriö, Sosiaalipoliittinen Tutkimusosasto, tutkimuksia 2.
- »— Järvenpään sosiaalisairaala päihdehuollon toimintapisteinä (The role of the Järvenpää treatment center in addiction treatment activity). *Alkoholipoliitikka* 41: 160—164, 1976.
- Sinclair, John David*: Alkoholismin parannuskeinoja etsimässä (Suppression of alcohol drinking in rats, and maybe in humans, too). *Alkoholipoliitikka* 40: 68—71 & 95, 1975. Hur finna bot för alkoholism? *Alkoholpolitik* 38: 25—28 & 48, 1975.
- Sirén, Pirkko*: Nuorten päihteiden käyttäjien hoitokodin perustamisongelmia (Problems of founding a home for the treatment of young drug takers). *Alkoholipoliitikka* 38: 10—16, 1973. *Vårdhem för unga missbrukare av rusmedel — initialproblem*. *Alkoholpolitik* 36: 7—13, 1973.
- »— A youth center for drug users as a therapeutic community. *Scand. J. clin. Lab. Invest., Suppl.* 122, 25, 1972.
- »— *& Pöysä, Toivo & Bruun, Kerttu*: Huoltola-aikojen lyhentäminen (Shortening the length of stay in institutions for alcoholics). Helsinki 1976, 15 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusjulkaisu no 100.
- Sjöman, Riitta*: Alkoholisti-isän ja hänen lastensa suhteen muuttuminen hoidon aikana (The relation between alcoholics and their children during the treatment). *Järvenpää* 1976, 63 s. *Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja* no 4.
- Social welfare services for alcoholics and drug addicts. National Board of Social Welfare. Helsinki 1975, 8 p.
- Tirkkonen, Jorma*: Sosiaalisairaalan vuoden 1970 hoitotulos (The treatment results of the social hospital in 1970). *Alkoholikysymys* 40: 89—94, 1972.
- Tuominen, Eero*: Asenteista se on kiinni — hoitoonohjauksin (Directing problem drinkers to treatment at their places of employment; it is a matter of attitudes). *Alkoholipoliitikka* 41: 185—186, 1976. *Hänvisning till vård och alkoholattityderna*. *Alkoholpolitik* 39: 107, 1976.
- »— Alkoholit ja työelämä (Alcohol and work). Toinen, uudistettu laitos. Helsinki 1974, 52 s.
- Turpeinen, Saara & Valkeapää, Kerttu*: Kokemuksia katkaisuhoidosta (Experiences with short-term treatment). *Tiimi* 1975 (no 3): 27—29.
- »— *& Valkeapää, Kerttu*: Tutkimuksia Pyynikin katkaisuhoidoasemasta, sen hoitotuloksista ja asiakkaista (Studies dealing with the Pyynikki Short-Term Treatment Station, the results of treatment and the people treated). Tampere 1975, 165 s. Tampereen yliopiston kansanterveystieteen laitoksen julkaisuja A 8.

- Ylikoski, Matti E.*: Työpaikkaterveydenhuolto ja päihdeongelmainen työntekijä (Health service at places of work and the worker with a drinking or drug problem). *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 11: 286—293, 1974.
- Österberg, Ingalill*: A-klinikasäätiön hoitoideologia (The care ideology of A-clinics). *Alkoholikysymys* 40: 19—21, 1972.
- »— Näkökohtia työmarkkinajärjestöjen hoitoonohjaussuosituksista (Points of view on recommended treatment guidance by labor-market organizations). *Tiimi* 1974 (no 4): 18—22.

V YHTEISKUNTA- JA KÄYTTÄYTYMISTIETEET, HISTORIA — SAMHALLS-
 OCH BETEENDEVETENSKÄP, HISTORIA — SOCIAL- AND BEHAVIORAL
 SCIENCES, HISTORY
 (CAAAL J, K, L, P, Q, R, S, T & W)

- Aalto, Ritva & Kitti, Marianne & Kurkela, Reijo & Rissanen, Aila & Siurala, Lasse*: Päihteet ja Kotkan nuoret 1—3 (Intoxicants and the young people of Kotka, 1—3). Helsinki 1973, 74 + 24 + 41 s. Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen tutkimuksia 192—194.
- Ahlström-Laakso, Salme*: Aineiston keruu. Alkoholitutkimuksen osaraportti (Data collecting. A partial report of research done on alcoholics). Helsinki 1972, 20 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuslause no 59.
- »— Changing drinking habits among Finnish youth. Paper presented at the 31st International Congress on Alcoholism and Drug Dependence, Bangkok, Thailand, February 23—28, 1975. Helsinki 1975, 29 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 81.
- »— Den finländske alkoholisten (The Finnish alcoholic). *Alkohol och narkotika* 69: 211—217 & 244, 1975.
- »— Drinking habits among alcoholics. The Finnish Foundation for Alcohol Studies 21. Forssa 1975, 216 p. Diss.
- »— Eurooppalaisista juomatavoista (European drinking habits: A review of research and some suggestions for conceptual integration of findings). *Alkoholipoliittikka* 39: 3—10, 1974.
- »— European drinking habits: A review of research and some suggestions for conceptual integration of findings. Helsinki 1973, 14 p. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuslause no 69.
- »— Jellinekin alkoholistityypit ja suomalainen alkoholisti (Jellinek's types of alcoholics among Finnish alcoholics). *Alkoholipoliittikka* 40: 155—160 & 191, 1975.
- »— Muuttuva nuorten alkoholinkäyttö (Changing alcohol consumption among young people). *Alkoholipoliittikka* 38: 227—230, 1973. *Ungdomens alkoholbruk förändras*. *Alkoholpolitik* 37: 3—6, 1974.
- »— Nuorison juomatapojen muuttuminen (Changing drinking habits among Finnish youth). *Alkoholikysymys* 43: 67—83, 1975.
- »— Suomalaisten alkoholinkäyttö (Patterns of alcohol consumption in Finland). *Duodecim* 88: 231—235, 1972.
- »— & *Österberg, Esa*: Alcohol policy and the consumption of alcohol beverages in Finland in 1951—1975. *Bank of Finland Monthly Bulletin* 50 (no 7): 20—28, 1976.

- Aho, Timo*: Alkoholi ja väkivalta (Alcohol and aggression). Helsinki 1976, 26 s. Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston julkaisuja D 7.
- Airaksinen, Timo*: Labour and capital demand in the Finnish brewing industry in 1954—1972: an econometric approach with combined time-series and cross-section data on a plant level. Helsinki 1975, 156 p. + appendices.
- Alanen, Aulis J.*: Santeri Alkio (Santeri Alkio — a Finnish temperance man). Porvoo 1976, 748 s.
- Alba, A. & Korte, Taimi*: Alcohol in deaths from violence. Helsinki 1975, 5 p. Paper presented in ICAA 21st International Institute on the Prevention and Treatment of Alcoholism, Helsinki 1975.
- »— *& Korte, Taimi*: Alkoholi väkivaltaisissa kuolemissa (Alcohol and deaths from violence). *Alkoholikysymys* 44: 3—8, 1976.
- »— *& Korte, Taimi*: Myrkytyskuolemien kehitys maassamme (Development of deaths by poisoning in Finland). *Suomen Lääkärilehti* 31: 1381—1384, 1976.
- »— *& Tanner, Pirjo*: Alkon myyjien lakon vaikutuksista rattijuoppouteen (The influence of the strike of the sales clerks of the State Alcohol Monopoly on drunken driving). *Alkoholikysymys* 41: 67—72, 1973.
- Alkoholimainontatoimikunnan mietintö (Report of the State Committee on Alcohol Advertising). Komiteamietintö 1974: 114. Helsinki 1974, 172 s.
- Antikainen, Risto*: Varusmiesten alkoholinkäyttö (The use of alcohol among conscripts). *Alkoholipolitiikka* 37: 218—223, 1972.
- Archibald, H. David*: Juomatapojen muuttumisen haaste (Changing drinking patterns in Ontario — some implications). *Alkoholikysymys* 42: 71—79, 1974.
- Arnkil, Leif & Hillo, Simo*: Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Koulujen mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After different schools). *Hamina* 1975, 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 9.
- »— *& Hillo, Simo*: Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Koulumenestyksen mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After school marks). *Hamina* 1975, 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 7.
- »— *& Hillo, Simo*: Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Sukupuolen mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After the sex). *Hamina* 1975, 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 1.
- »— *& Hillo, Simo*: Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Vanhempien siviilisäädyn mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After the sivilian estate of the parents). *Hamina* 1975, 105 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 3.
- Aromaa, Kauko*: Väkivaltamme (The violence in Finland). Helsinki 1972, 14 s. Kriminologinen tutkimuslaitos 1972 A: 3.
- Auer, Ensio*: Uusia toimintamuotoja ravintolatyönvälityksessä (New methods of employment service for restaurants). *Alkoholipolitiikka* 37: 274—279, 1972.

- Förmedling av restaurangarbetare enligt nya verksamhetsformer. Alkoholpolitik 35: 166—171, 1972.
- Beauchamp, Dan E.*: Alkoholismi alkoholistin syyttelynä (Alcoholism as blaming the alcoholic). Alkoholikysymys 44: 102—111, 1976.
- Bruun, Kettil*: Alkohol i Norden (Alcohol in the Nordic countries). Stockholm 1973, 348 s.
- »— Alkohol — käyttö, vaikutukset ja kontrolli (Alcohol — its use, effects and control). Helsinki 1972, 377 s.
- »— Alkoholism — nordiskt perspektiv och begreppslig bakgrund (Alcoholism — the Nordic perspective and conceptual background). Nordisk Tidskrift for Kriminalvidenskab 61: 226—234, 1973.
- »— APU:n tavoitteista (The goals of the State Alcohol Committee of Sweden). Alkoholipolitiikka 40: 20—24, 1975. APU:s målsättningar. Alkoholpolitik 38: 16—20, 1975.
- »— Bakgrund och åtgärder. Kommentarer till alkoholpolitiska utredningens slutbetänkande. (Background and measures. Comments on the final report of the State Alcohol Committee of Sweden.) Alkohol och narkotika 69: 8—14, 1975.
- »— Englannin alkoholilainsäädäntö: komitea ja tutkijat vastakkain (Alcohol legislation in England: committee and researchers at odds). Alkoholipolitiikka 38: 61—63, 1973.
- »— Kansainvälinen alkoholipolitiikka (International alcohol politics). Alkoholikysymys 43: 35—39, 1975. Same in English in *The Globe* 1975 (no 3): 4—6. Also: *ICAA-News* 3 (no 3): 2—6, 1975. Paper presented in ICAA 21st International Institute on the Prevention and Treatment of Alcoholism. Nemzetközi alkoholpolitika — nemzetközi intézkedések. Alkohológia 6: 109—112, 1975.
- »— Kohti kansainvälistä alkoholipolitiikkaa (Toward an international alcohol policy). Alkoholipolitiikka 38: 97—98, 1973. Mot en internationell alkoholpolitik. Alkoholpolitik 36: 33—34, 1973.
- »— Mätsvårigheter vid insamling av konsumtionsdata om alkohol och narkotika (Measurement difficulties in the collection of alcohol and narcotics consumption data). Rapport från symposiet Alkohol & psykotropa medel ur biologisk och samhällsvetenskaplig synpunkt, s. 48—51. Kristianstad 1973. (Tvärvetenskapliga seminariet: alkoholfrågan. Nordiska nämnden för alkoholforskning)
- »— Päihdekontrollin pulmia. Alkoholipolitiikka 37: 56—60, 1972. Dilemmor i rusmedelskontroll. Alkoholpolitik 35: 50—54, 1972. Dilemmas in drug control policy. Melbourne 1972, 11 p.
- »— *& Edwards, Griffith & Lumio, Martti & Mäkelä, Klaus & Pan, Lynn & Popham Robert E. & Room, Robin & Schmidt, Wolfgang & Skog, Ole-Jørgen & Sulku-nen, Pekka & Österberg, Esa*: Alkoholipolitiikka — kansanterveydellinen näkökulma. Forssa 1975, 107 s. Alkoholitutkimussäätiön julkaisuja 25. Same: Alcohol control policies in public health perspective. The Finnish Foundation for Alcohol Studies 25. Forssa 1975, 106 p.
- Collett, John*: Keskiolut Ruotsissa vuosina 1965—1975 (Medium beer in Sweden in 1965—1975). Alkoholipolitiikka 40: 268—273 & 290, 1975. Mellanölet i Sverige 1965—1975. Alkoholpolitik 38: 149—154 & 176, 1975.
- »— Pohjoismaista alkoholitilastoa vuodelta 1972 (Nordic alcohol statistics for the year 1972). Alkoholipolitiikka 38: 254—256, 1973.
- Eriksson, Kalervo*: Alkohol ja terveys (Alcohol and health). Helsinki 1976, 29 s.

- Eriksson, Kalervo & Kärkkäinen, Kari:* Kertakäyttöpullojen ja -tölkkien kasaantuminen maastoon Suomessa vuonna 1971 (The accumulation of bottle and jar wastes in Finnish environment in 1971). *Alkoholipolitiikka* 37: 113—122, 1972.
- Anhopningen av engångsflaskor och -burkar i terrängen — rön från Finland år 1971.* *Alkoholipolitik* 35: 99—108, 1972.
- Godard, Jacques:* Vallitseeko läntisessä Euroopassa alkoholin ylituotanto vai alikulutus? (Overproduction or underconsumption of alcoholic beverages?) *Alkoholikysymys* 40: 75—80, 1972.
- Golwin-Salonen, Ulla-Britt:* Kvinnliga lösdrivare och alkoholmissbrukare i Åbo (Female vagrants and alcohol abusers in Turku). Åbo 1974, 109 s. Meddelanden från statsvetenskapliga fakulteten vid Åbo akademi, serie B: 37.
- Gustafsson, Frejvid:* Abortit ja alkoholismi Kansaneläkelaitoksen tilastojen valossa (Abortions and alcoholism in the light of statistics issued by the Finnish social security administration). *Sosiaalivakuutus* 13: 92—100, 1975.
- Haaranen, Asko:* Alkon kuluttajavalistuksen kehittämisestä (The development of State Alcohol Monopoly's information service for consumers). *Oy Alko Ab:n vuosikirja* 40: 3—7, 1972. *Alko utvecklar konsumentupplysningen. Oy Alko Ab årsbok* 40: 3—7, 1972.
- »— Laajempaan kuluttajavalistukseen (Towards broader consumer information). *Alkoholipolitiikka* 37: 157—158, 1972. *Mera konsumentupplysning. Alkoholpolitik* 35: 97—98, 1972.
- Happonen, Maija-Leena:* Anniskeluhinnoittelukokeilun vaikutus alkoholijuomien kulu-
tukseen (The effect of a liquor pricing experiment on the consumption of alcohol in restaurants). *Alkoholipolitiikka* 40: 147—152, 1975. Den experimentella prissättningen i utskänknigen och effekten på konsumtionen. *Alkoholpolitik* 38: 97—102, 1975.
- Heikkilä, Matti:* Päihdetapauslaskenta päihdeongelman laajuuden mittaajana (The calculation of intoxication cases as a measure of the extent of the problem of the use of intoxicants). *Alkoholipolitiikka* 39: 52—55, 1974.
- Heinonen, Jarmo:* APU:n kannanotoista koulun opetukseen alkoholikysymyksessä (The Swedish State Alcohol Committee's proposals concerning the teaching of alcohol questions at school). *Alkoholipolitiikka* 40: 72—73, 1975.
- Hemminki, E.:* The quality of drug advertisements in two Finnish medical journals. Comparison between psychotropic and other drug advertisements. *Soc. Sci. Med.* 7: 51—59, 1973.
- Hillbo, Arne:* APU:n ehdotukset alkoholilainsäädännöksi (The committee's proposals for new alcohol legislation. The report of the State Alcohol Committee of Sweden.) *Alkoholipolitiikka* 40: 14—19, 1975. APU:s förslag om alkohol-lagstiftningen. *Alkoholpolitik* 38: 10—15, 1975.
- Hirvonen, J. & Ojala, K.:* Analysis över drunkningsolyckor i Uleåborgs län 1969—1972 (Analysis of drownings in Oulu province in 1969—1972). *Nordisk Rättmedicinsk Förenings Förhandlingar* 253, 5. mötet, Lund, 15—17 Juni, 1973.
- Hirvonen, Kaarle:* Pohjolan viinintuonnista keskiajalla (The import of wine in Medieval Scandinavia). *Alkoholipolitiikka* 37: 224—227, 1972. Vinimporten till Norden under medeltiden. *Alkoholpolitik* 35: 113—116, 1972.
- Hägglund, Tor-Björn & Pylkkänen, Kari:* Nuoret ja huumeet (Youth and drugs). Porvoo 1976. 224 s.

- Hämäläinen, Vilho*: PAV-lain mahdollisuuksista (The possibilities of the law governing misusers of intoxicants). *Alkoholipolitiikka* 38: 200—205, 1973.
- Immonen, Erkki J.*: Alkon lakko ja lehdistö (The strike by the State Alcohol Monopoly's salesmen and the reaction of the press). *Alkoholipolitiikka* 37: 204—205, 1972.
- »— The American impact on the temperance movement in Finland. *Contagious conflict*, pp. 202—213 (ed. A. N. J. Den Hollander). Leiden 1973. Publications of the European Association for American Studies.
- »— Amerikkalaiset virikkeet Suomen kieltolakiin ja raittiusliikkeeseen (American influences on prohibition and temperance movements in Finland). *Alkoholikysymys* 40: 38—46, 1972.
- »— Lehdistö ja anniskeluhinnoittelujärjestelmä (The press and the pricing system in licensing). Helsinki 1973, 6 s. (moniste).
- »— Oluen alkoholirajoista (The alcohol contents of different kinds of beer in Finland. The development in the thirties). *Alkoholikysymys* 44: 90—93, 1976.
- »— Sosiaalisen tutkimustoiminnan alkuvaiheista Alkossa. Omakohtaisia merkintöjä (On the early stages of social research work in the State Alcohol Monopoly. Personal notes). Helsinki 1973, 17 s. (moniste).
- »— Sosiaalinen tutkimustoiminta Alkossa ennen Alkoholitutkimussäätiötä (Social research activities in the State Alcohol Monopoly of Finland before the establishment of the Finnish Foundation for Alcohol Studies). *Alkoholipolitiikka* 41: 28—32, 1976.
- »— Viinien asema alkoholilainsäädännössä (The legal position of wines in alcohol law). *Alkoholipolitiikka* 37: 244—245, 1972.
- »— Yhteiskunnallinen alkoholitutkimus Neuvostoliitossa (The social alcohol research in the USSR). *Kanava* 4: 36—38, 1976.
- »— Yleisradio ja kieltolaki (The Finnish Broadcasting Company and the prohibition). *Alkoholipolitiikka* 41: 170—171, 1976.
- Jaakkola, Risto & Mäkelä, Klaus*: Päihdetapaukset Suomen kouluissa vuosina 1968, 1969 ja 1972 (The cases of the use of intoxicants in Finnish schools in 1968, 1969 and 1972). *Alkoholikysymys* 42: 80—86, 1974.
- Jonsson, Erland & Nilsson, Tom*: Samnordisk undersökning av vuxna mäns alkoholvänor (A Scandinavian study of drinking habits of adult males). *Centralförbundet för Alkohol- och Narkotikaupplysning*. Stockholm 1972, 84 s.
- Juurmaa, Jyrki*: Päihdetajunnan sisältö yksilöllisen ja yhteisöllisen kokemisen heijastamana (Reflections on alcohol as a consciousness manipulating intoxicant viewed through individual and social experiences). *Alkoholipolitiikka* 40: 274—279, 1975.
- »— Voimantunne ja viina (Alcohol and the illusion of strength). *Alkoholipolitiikka* 37: 168—171, 1972. *Kraftförmimelse och alkohol*. *Alkoholpolitik* 35: 109—112, 1972.
- Järjestys- ja turvallisuusasiain toimikunnan mietintö (Report of the State Committee on Public Order and Security). *Komiteanmietintö* 1974: 92. Helsinki 1974, 53 s.
- Järvenpää, Iris*: Nuorten tupakan, alkoholin ja huumeiden käyttö 1971—1975 (The use of tobacco, alcohol and drugs by young persons 1971—1975). *Tilastollisia kausitietoja Helsingistä* 27: 353—377 & 378, 1976.
- Järvilehto, T. & Laakso, M.-L. & Virsu, Veijo*: Human auditory evoked responses during hangover. *Psychopharmacologia, Berl.* 42: 173—177, 1975.

- Järvinen, Olli*: Kestiystävyyttä Lahdessa (Friendly entertaining in Lahti). Lahti 1974, 121 s.
- Jääskinen, Matti*: Alkoholilainsäädäntö eri maissa (The legislation about alcohol in different countries). Alkoholikysymys 44: 35—41, 1976.
- »— Alkoholiliikkeen säännöstelyn päätöksentekojärjestelmät Pohjoismaissa (The decision systems of alcoholic beverage, traffic control in the Nordic countries). Joensuu 1975, 140 p. Diss.
- »— Alkoholinkulutusta ja alkoholihaittoja koskevia ajankohtaisia tutkimuksia (Topical studies on alcohol consumption and damages). Alkoholikysymys 40: 81—88, 1972.
- Kallentautio, Jorma*: Kieltoain kumoaminen ja sitä koskeva kansanäänestys Suomen poliittisten puolueiden ongelmana (The repeal of prohibition and the popular referendum on the issue as a problem of the political parties in Finland). Tampere 1973, 311 s. Suomen historian lisensiaattityö, Tampereen yliopisto.
- Kallio, Risto*: Kustavilaisen ajan alkoholipolitiikka (Alcohol policy in 18th century Finland). Alkoholipolitiikka 37: 124—128, 1972.
- Kannes, Lasse*: Nuorten tupakointi ja päihteiden käyttö Jyväskylän maalaiskunnassa (The use of tobacco and intoxicants by young people in the rural commune of Jyväskylä). Jyväskylä 1974, 78 s.
- »— Raittiusliikkeen nuorisotyön koulutuksellisesta suunnittelusta (Planning youth work training within the temperance movement). Alkoholipolitiikka 41: 99—103, 1976.
- Karisalmi, Yrjö*: Ammatillisen järjestäytymisen vaiheista ravintola-alalla (The stages of tradeunionism in the restaurant sector in Finland). Alkoholipolitiikka 39: 11—13, 1974. Den historiska bakgrunden till restaurangfolkets fackorganisation. Alkoholpolitik 37: 51—53, 1974.
- »— »Anniskelusta» kieltolain aikana (Restaurant personnel recalls the time of Prohibition). Alkoholipolitiikka 41: 118—122, 1976. Restaurangfolk minns förbudstiden. Alkoholpolitik 39: 29—32, 1976.
- Karmakallio, T. & Pyrrö, L.*: Turistien alkoholinkulutus (Alcohol consumption by tourists). Helsinki 1973, 41 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 66.
- »— & Pyrrö, Leena: Uivat myymälät ristiaallokossa (Floating retail stores caught in a cross swell). Alkoholipolitiikka 38: 50—54, 1973. Alkohol försäljningens på passagerarfartyg i blåsväder. Alkoholpolitik 36: 35—39, 1973.
- Kekkonen, Jukka & Mäki, Martti & Takala, Hannu*: Poliisilakko ja rattijuoppous (The police strike and drunken driving). Alkoholipolitiikka 41: 241—248, 1976.
- Kerosuo, Eeva*: Alkoholinkäytön perustelut eri väestöryhmissä (The motives for use of alcohol in different population groups). Alkoholipolitiikka 39: 56—60, 1974.
- Kitti, Marianne*: Alkoholien käyttö ja Kanadan intiaanit (Alcohol consumption and the Indians of Canada). Alkoholipolitiikka 38: 69—70, 1973. Alkoholbruket och Kanadas indianer. Alkoholpolitik 36: 21—22, 1973.
- Knischewski, Ernst*: Päihdeongelma Saksan Liittotasavallassa (Alcohol and drug problems in German Federal Republic). Alkoholikysymys 44: 42—45, 1976.
- Koululaisten huumeiden ja alkoholien käytöstä. Päätuloksia Helsingin kouluissa suoritetusta tutkimuksesta (On the use of drugs and alcohol by schoolchildren. The main results of a study conducted in Helsinki schools). Nuorisopoliisi ja tervey-

- denhoitovirasto. Helsinki 1973, 7 s. + 2 taulukkoa (moniste). (Ks. myös Raitiuslautakunta 1973 (no 5): 10—13)
- Kruse, Lis-Marie*: Nuorisodiskot, alkoholin käyttö ja kontaktien solmiminen (Teenage drinking and sociability). *Alkoholipolitiikka* 38: 160—170, 1973.
- »— Teenage drinking and sociability. *Urban Life* 4: 54—78, 1975.
- Kukkonen, Paavo*: Tutkimus koululaisten alkoholinkäytöstä (A study of school children and alcohol). *Alkoholipolitiikka* 37: 91—92, 1972.
- Kühlhorn, H. Eckart*: Alkoholijuomien käytön yhteiskunnallinen tausta (The social background of drinking). *Alkoholikysymys* 43: 40—46, 1975.
- Kärkkäinen, Kari*: Alkoholijuomien hinnankorotuksen vaikutus ostaja- ja ostosraken- teeseen (The effect of higher alcohol prices on the types of customers and their purchases). *Alkoholipolitiikka* 41: 232—240, 1976.
- »— Haastattelututkimus Alkon asiakkaista (Interview research concerning customers of the State Alcohol Monopoly of Finland). *Alkoholipolitiikka* 41: 6—12, 1976. Intervjuundersökning av Alkokundernas köpvanor. *Alkoholpolitik* 39: 6—12, 1976.
- Labelma, Eero*: Internationell alkoholstatistik och konsumtion — otillräcklig kunskap hämmar kontroll (International alcohol statistics and consumption — insufficient information obstructs control). *Alkohol och narkotika* 69: 258—264, 1975.
- »— Kuolemaan johtaneet työtaturmat ja alkoholitietojen keruu (Fatal accidents at work and gathering alcohol data). *Alkoholikysymys* 42: 87—93, 1974.
- »— Kuolemaan johtaneiden työtaturmien tilastointi ja tutkiminen (Research and statistics of work accidents causing death). Helsinki 1972, 31 s. Alkoholitutki- mussäätiön työtaturmatutkimuksen osaraportti. Alkoholipoliittisen tutkimuslai- toksen tutkimusseloste no 60.
- »— Neuvostoliiton alkoholioloista (Alcohol question in the Soviet Union). *Alkoholi- politiikka* 39: 186—190, 1974.
- »— Päihtymyksen vaikutus työtaturman sattumiseen (Influence of intoxication on industrial accidents). *Alkoholikysymys* 42: 31—39, 1974.
- »— Työolosuhteet, työturvallisuus ja alkoholi (Working conditions, occupational safety and alcohol). *Alkoholipolitiikka* 38: 155—159, 1973. Arbetsförhållanden, arbetskydd och alkohol. *Alkoholpolitik* 36: 89—94, 1973.
- »— Työpaikkakuolemat ja alkoholi (Occupational mortality and alcohol). *Alkoholi- politiikka* 38: 195—199, 1973. Dödsfall på arbetsplatsen och alkohol. *Alkohol- politik* 36: 124—130, 1973.
- »— Työturvallisuus ja alkoholi: tutkimus kuolemaan johtaneista työtaturmista Suomessa vuosina 1965—1969 (Safety at work and alcohol: a study on fatal accidents occurred at work in Finland in the years 1965—1969). Helsinki 1974, 135 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 71.
- Lainio, Eila*: Alkoholijuomien kulutuksesta uuden alkoholilain aikana (Liquor consumption under alcohol legislation of 1968 in Finland). *Alkoholipolitiikka* 39 (no 2): 44—51, 79—80, 1974. Alkoholkonsumtionen under den nya alkohol- lagens tid. *Alkoholpolitik* 37: 37—44, 1974.
- Lainio, Eila & Somervuori, Antti*: Alkoholijuomien hinnat ja niiden merkitys kuluttaja- hintojen kehityksen mittaamisessa (The position of alcohol in the cost of living index and alcohol prices compared to other consumer prices). *Alkoholipolitiikka* 40: 3—6, 1975. Alkoholprisen och deras betydelse vid mätning av konsument- prisens utveckling. *Alkoholpolitik* 38: 70—73, 1975.

- Larkio, Mauri*: Papisto ja raittiuskysymys kieltolain voimassaolon aikana v. 1919—1932 (Summary in German: Die Pfarrer Finnlands und die Frage Abstinenz während dem Alkoholverbot 1919—1932). Suomen Kirkkohistoriallisen Seuran toimituksia 98. Helsinki 1976, 226 s. Diss.
- Lehtonen, Heikki & Murto, Lasse*: Asuntolatutkimus I. Mitä asuntolat ovat ja kuka niissä asuu. (Rooming house study, I. What rooming houses are and who lives in them.) Tampere 1974, 97 s. Tampereen yliopiston kansanterveystieteen laitoksen julkaisuja A 3.
- Lenke, Leif*: Väkivaltarikokset ja alkoholi (Crimes of violence and alcohol). Alkoholikysymys 44: 67—81, 1976.
- Leppä, Seppo*: Katsaus ryöstöririkollisuuden kehitykseen Helsingissä 1963—1973 (A survey of the trend of robberies in Helsinki, 1963—1973). Helsinki 1974, 56 s. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, julkaisu 2.
- Lindman, Ralf & Taxell, Helena*: Subjective mood as a function of cognitive stress, alcohol, and time. Åbo 1976, 10 p. Reports from the Department of Psychology at Åbo Akademi no 10.
- »— & *Alexanderson, Gun*: The effect of alcohol on motor hesitation in man. Åbo 1976, 6 p. Reports from The Department of Psychology at Åbo Akademi no 10.
- Linko, Kai & Honkavaara, Pekka & Ihmäki, Timo*: Helsingin lääkäriambulanssin päihdepotilaat (The intoxicated patients of the »Medical Ambulance» in Helsinki). Suomen Lääkärilehti 30: 1497—1500, 1975.
- Linnoila, Markku*: Drug interaction on psychomotor skills related to driving. Helsinki 1974, 15 p.
- »— & *Saario, I. & Mäki, M.*: Effect of treatment with diazepam or lithium and alcohol on psychomotoric skills related to driving. Eur. J. Pharmacol. 7: 337—342, 1974.
- Lumio, Martti & Sulkunen, Pekka*: International alcohol statistics: interests, types and utilization. Helsinki 1975, 50 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 85.
- Lundqvist, Sven*: Ruotsin raittiusliike toisen maailmansodan jälkeen (Swedish temperance movement after the World War II). Alkoholikysymys 44: 112—119, 1976.
- Malin, Tapani*: Haminassa ja Vehkalahtella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Koulumuotojen mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After different types of schools). Hamina 1975, 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 8.
- Manninen, Jouko*: Muuttuuko käytös — vaikuttaako valistus? (Do habits change or does information have any effect?). Alkoholipolitiikka 41: 154—156, 1976. Har upplysningen förändrat beteendet? Alkoholpolitik 39: 83—85, 1976.
- Markkanen, Touko*: Pitkän tähtäyksen suunnittelu ja alkoholipolitiikka (Long-term planning and alcohol policy). Alkoholipolitiikka 38: 185—186, 1973.
- Meckelborg, Eero*: Väestön alkoholin käytön muutokset ja suhtautuminen keskiolueen (Changes in alcohol use of the Finnish population and attitudes towards middle strong beer). Alkoholipolitiikka 37: 264—273, 1972.
- Mikkelin läänin raittiusyötoimikunta*: Raittiuslautakunnat alkoholilojen ja alkoholilain valvonnan seuraajina (The surveillance of the observance of the alcohol legislation as a task of the municipal temperance boards). Alkoholikysymys 40: 64—68, 1972.

- Murto, Lasse*: Alkon myymälälakko ja Tampereen asunnottomat alkoholistit (The strike of the sales clerks of the State Alcohol Monopoly and the homeless alcoholics of Tampere). Helsinki 1973, 26 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuslause no 61.
- »— Asunnottomien alkoholistien yhteiskuntaan paluun vaikeudet (Problems of skid row alcoholics upon returning to society). Tampere 1972, 240 s. Tampereen yliopiston sosiaalipoliittikan laitoksen tutkimuksia no 27.
- »— Suomalaiset päihdeongelmalliset Kööpenhaminassa (Finnish problem drinkers and drug users in Copenhagen). Helsinki 1974, 49 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuslause no 74. Also in: Alkoholipoliittikka 39: 241—247, 1974. *Finländska alkoholproblematiker i Köpenhamn. Alkoholpolitik 37: 69—74, 1974.*
- »— Tamperelaiskoululaisten alkoholin ja huumeiden käyttö ja hankintakeinot (The use of alcohol and drugs by schoolchildren in Tampere and the means of procuring them). Tampere 1975, 125 s. Tampereen yliopiston kansanterveystieteen laitoksen julkaisuja A 10.
- »— *& Sandstedt, Ranja*: Nuorison asemasta ja ongelmista (About the social position and problems of youth in Finland). Tampere 1976, 135 s. Tampereen yliopiston kansanterveystieteen laitoksen julkaisuja A 11.
- Mäkelä, Klaus*: Alkoholipoliittisen mielipideilmaston vaihtelut Suomessa 1960- ja 70-luvulla (Fluctuations in the climate of opinion concerning alcohol control measures in Finland in the 60's and 70's). Helsinki 1976, 78 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuslause no 98.
- »— Alkoholitutkimus ja alkoholipoliittinen kirjanpito (Alcohol research and accounting policy). Alkoholipoliittikka 39: 1—2, 1974. *Alkoholforskningen och alkoholpolitisk bokföring. Alkoholpolitik 37: 1—2, 1974.*
- »— Alkon lakko ja alkoholiin kytkeytyvät hoito- ja huoltopalvelukset (The Alko strike and treatment and welfare services connected with alcohol). Helsinki 1974, 11 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuslause no 75.
- »— Consumption level and cultural drinking patterns as determinants of alcohol problems. *J. Drug Issues, Tallahassee 5: 344—357, 1975.*
- »— Criminalization and punishment in the prevention of alcohol problems. Helsinki 1975, 33 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 88.
- »— Korvikealkoholin juopottelukäyttö T-spriin myynnin lopettamisen jälkeen (Drinking of surrogate alcohol after the prohibition of the sale of a household spirit). Alkoholipoliittikka 38: 106—110, 1973.
- »— Notes on the relationships between alcohol problems. Helsinki 1975, 18 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 92.
- »— Om relationerna mellan olika alkoholproblem (Notes on the relationships between alcohol problems). Alkoholpolitik 39: 112—116, 1976.
- »— Pontikan ja kiljun käyttö Suomessa vuonna 1972 gallup tutkimuksen mukaan (The consumption of moonshine and strong home-brew in Finland in 1972 in the light of a Gallup poll). Helsinki 1973, 7 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuslause no 65.
- »— Pontikan ja kiljun käyttö Suomessa vuonna 1972 gallup tutkimuksen mukaan (The consumption of moonshine and strong homebrew in Finland in 1972 in the light of a Gallup poll). Alkoholipoliittikka 38: 55—58, 1973. *Konsumtion av*

- hembränt och hembrygd enligt en gallupundersökning i Finland år 1972. Alkoholpolitik 36: 40—43, 1973.
- Mäkelä, Klaus*: Pontikan ja kiljun käyttö Suomessa vuosina 1972, 1973 ja 1974 (The use of homedistilled beverages in Finland in 1972 and 1974). Alkoholipolitiikka 39: 171—177 & 215, 1974. Bruket av hembränt och hembrygd i Finland åren 1972, 1973 och 1974. Alkoholpolitik 37: 104—110, 1974.
- »— Taulukoita eri väestöryhmien alkoholinkäytöstä vuonna 1972 (Tables of the consumption of alcohol by different population groups in 1972). Helsinki 1973, 12 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 64.
- »— Taulukoita eri väestöryhmien alkoholinkäytöstä vuosina 1972, 1973 ja 1974 (Tables illustrating the alcohol consumption of various groups in the population in the years 1972, 1973 and 1974). Helsinki 1975, 15 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 84.
- »— Types of alcohol restrictions, types of drinkers and types of alcohol damages: the case of the personnel strike in the stores of the Finnish Alcohol Monopoly. Helsinki 1974, 21 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 77.
- »— Väestön alkoholinkäyttö vuosina 1968, 1969 ja 1972 (Alcohol consumption by the population in 1968, 1969 and 1972). Helsinki 1973, 10 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 63.
- »— Väestön alkoholipoliittisia mielipiteitä Suomessa vuosina 1953—1974 (Public opinion on alcohol policy in Finland, 1953—1974). Helsinki 1976, 17 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 97.
- »— Väestön käsitykset Alkon lakosta vuonna 1972 (Popular views on the strike of the sales clerks of the State Alcohol Monopoly in 1972). Helsinki 1973, 20 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 62.
- »— *& Pöysä, Toivo*: Alkon lakko, kotitekoinen alkoholi ja laiton liike (The strike of the sales clerks of the State Alcohol Monopoly, home-made alcohol and illicit traffic). Helsinki 1973, 15 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 70.
- »— *& Säilä, Sirkeä-Liisa*: Alkoholiehtoisten majoitusten jakautuminen eri viranomaisten kesken (The distribution of shetterings related to alcohol use between different authorities in Finland, in 1960 and 1970). Helsinki 1976, 14 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 102.
- »— *& Törnudd, Patrik & Heikkilä, Matti*: Kannanottoja turvallisuutta ja järjestystä koskevaan mietintöön (Three comments on the report by the State Committee on Public Order and Security). Alkoholipolitiikka 39: 130—141, 1974.
- »— *& Viikari, Matti*: Notes on alcohol and the state. Paper presented at the IX Nordic Congress of Sociology, Lund, August 15—18, 1976. Helsinki 1976, 32 s. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 103.
- »— *& Österberg, Esa*: Alkoholien kulutus ja alkoholipolitiikka Suomessa ja Ruotsissa vuosina 1951—1973 (Alcohol consumption and alcohol policy in Finland and Sweden from 1951 to 1973). Alkoholipolitiikka 40: 53—60 & 99—108, 1975. Alkoholinkonsumtion och alkoholpolitik i Finland och Sverige åren 1951—1973. Alkoholpolitik 38: 52—69, 1975 & Alkohol och narkotika 69: 86—95, 1975.
- »— *& Österberg, Esa*: Olut viinamaassa (Beer in the land of strong spirits). Alkoholipolitiikka 40: 255—267 & 290, 1975. Öl i brännvinsland. Alkoholpolitik 38: 136—148 & 176, 1975.

- Mäkelä, Vihtori*: Vuosisata raittiustyötä Tampereella (A century of temperance work in Tampere). Tampere 1974, 237 s.
- Mäki, Helmi & Eskola, Jarkko & Heikkilä, Matti & Idänpään-Heikkilä, Jubana & Miettinen, Raimo*: Päihdetapauslaskenta (Counting of the persons seeking help for the misuse of alcohol and other drugs). *Alkoholikysymys* 41: 73—81, 1973.
- Mäki, Martti & Linnoila, Markku*: Helsingin liikennejuopumuksen ominaispiirteitä (Special characteristics of drunken driving in Helsinki). Helsinki 1976, 33 s. Liikenneturvan tutkimuksia 1976: 32.
- Mäkinen, Tuija*: Alkoholit ja väkivalta (Alcohol and violence). *Alkoholipolitiikka* 41: 249—251, 1976. Alkohol och våld. *Alkoholpolitik* 39: 117—119, 1976.
- Nelker, Gunnar*: Alkoholit ja liikenne — yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia eri maiden välillä (Alcohol and traffic — aspects concerning differences and similarities in different countries). *Alkoholikysymys* 42: 125—133, 1974.
- Notini, Dag*: Päihteen väärinkäyttöongelmia Ruotsin nuorison keskuudessa (Problems involved in the use of intoxicants by young persons in Sweden). *Mielenterveys* 13: 48—65, 1973.
- Nuorison tupakan, alkoholin ja huumeiden käyttö 1971—1975. Bruket av tobak, alkohol och narkotika bland ungdomarna 1971—1975. (The use of tobacco, alcohol and drugs by young persons, 1971—1975.) Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä 27 (no 10): 353—378, 1976.
- Nuotio, Markus*: Tutkimus laitosnuorista (A study of youth in social care institutions). *Alkoholipolitiikka* 36: 101—102, 1971.
- Nygren, Martti & Sailas, Raimo*: Kotitaloustiedustelujen käyttökelpoisuudesta alkoholin kulutuksen mittaamiseen (On the suitability of household-economic inquiries in the measurement of alcohol consumption). Helsinki 1974, 14 s. + liitteet. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 78.
- Nylén, Martti*: Kunnallisten raittiussihteerien tehtäväkuvaus sekä koulutuksen ja tehtävien vertailu (Task description of the municipal temperance secretaries and comparison of their training and their tasks). *Alkoholikysymys* 40: 47—54, 1972.
- Ojala, Toini*: Alkoholin osuus Turussa vuosina 1969 ja 1970 poliisin tietoon tulleissa rikoslakia vastaan suoritetuissa rikoksissa (The part played by alcohol in violations of the Criminal Code brought to the attention of the police in Turku in 1969 and 1970). Turku 1972, 117 s. + 4 liitettä. Selostus: Raittiuslautakunta 1974 (no 2): 4—5.
- Olkinuora, Hannu*: Kansakoulun raittiusopetus (Teaching temperance on the elementary school level). Alkoholitutkimussäätiön raittiuskasvatusprojekti IV. Jyväskylä 1973, 157 s. + liitteet. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja no 177.
- »— Raittiuskasvatustutkimuksen antamat viitteet opetuksen kehittämiseksi (Some conclusions from the study project on temperance education in schools). *Alkoholikysymys* 43: 3—15, 1975.
- »— & *Järvinen, Erkki*: Oppimistulosten yhteys observeituihin raittiusopetusmuutuksiin kansakoulussa (The connection between the results of learning and observed variables of temperance instruction in elementary school). Jyväskylä 1974, 211 s. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja no 232.
- Pan, Lynn*: Alcohol in Colonial Africa. The Finnish Foundation for Alcohol Studies 22. Forssa 1975, 121 p.

- Panula, Aarre*: Päihteiden salakuljetus (Alcohol and narcotic drugs' smuggling). Alkoholipolitiikka 37: 107—112, 1972. Smuggling av rusmedel. Alkoholpolitik 35: 61—67, 1972.
- Park, Peter*: Developmental ordering of experiences in alcoholism. Quart. J. Stud. Alc. 34: 473—488, 1973.
- Paszowska, Hanna*: Puolan alkoholioloista (Alcohol conditions in Poland). Alkoholipolitiikka 39: 248—250, 1974. Alkoholláget i Polen. Alkoholpolitik 38: 29—31, 1975.
- Pekkala, Junno*: Alkoholilain 100. §:n tulkinnasta (Interpreting paragraph 100 in the Finnish liquor law concerning the serving of alcoholic beverages at private gatherings). Alkoholipolitiikka 41: 187—190, 1976. Tolkning av 100 § alkoholagen. Alkoholpolitik 39: 108—111, 1976.
- »— Anniskeluasiain käsikirja (Manual of liquor licensing matters). Helsinki 1975, 104 s.
- »— Keskioluen anniskelu kahvilaliikkeissä (The serving of medium beer in cafés). Helsinki 1975, 79 s. + liitteet.
- Peltoniemi, Teuvo*: Kemin koululaisten alkoholin käyttö 1968 ja 1972 (The use of alcohol among school children in the town of Kemi in northern Finland in 1968 and 1972). Alkoholipolitiikka 40: 61—67, 1975. Alkoholbruk bland skolelever i Kemi åren 1968 och 1972. Alkoholpolitik 38: 78—84, 1975.
- »— Kemin koululaisten keskioluen käyttö (The use of »middle beer» among youth in Kemi). Alkoholikysymys 43: 84—89, 1975.
- »— Kemin koululaisten päihteiden käyttö 1968 ja 1972 (The use of intoxicants by the schoolchildren of the town of Kemi in 1968 and 1972). Tampere 1973, 266 s. Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan laitoksen tutkimuksia no 33.
- »— Nuorten alkoholijuomien käytöstä aiheutuvat ristiriidat (The social conflicts caused by the drinking of youth). Alkoholikysymys 43: 90—92, 1975.
- »— Vuodenalun 1975 hinnankorotusten vaikutuksia helsinkiläisten alkoholinkäyttöön (The effects of the price increases in the beginning of 1975 on the consumption of alcohol in Helsinki). Helsinki 1976, 32 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 104.
- Poikolainen, Kari*: Kansanterveys alkoholipolitiikan tavoitteena (A critical review of the book Alcohol control policies in public health perspective). Alkoholipolitiikka 41: 51—56, 1976.
- »— & *Suominen, Jaakko*: Alkoholismi ja työkyvyttömyyseläkkeet (Alcoholism and disability pensions). Alkoholism och invalidpensionerna. Sosiaalivakuutus 1973: 21—26.
- Puustinen, Usko*: Piirteitä alkoholiolojemme kehityksestä uuden alkoholilainsäädännön aikana (Features in the development of alcohol conditions in Finland since the new alcohol legislation took effect). Sosiaalinen aikakauskirja 67: 55—59, 1973.
- Pynnönen, Kari*: Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Vanhempien alkoholinkäytön mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After the use of alcohol among parents). Hamina 1975, 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 4.
- Päivelin, Raimo*: Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Iän mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After the age). Hamina 1975,

- 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 2.
- Pöysä, Toivo & Aho, Martti:* Kolttien juomatavoista (The drinking habits of a Lapp minority group). *Alkoholipolitiikka* 37: 172—176, 1972.
- Ranta, Toivo:* Työpaikan päihdeongelmat (Problems caused by intoxicants at places of work). *Tiimi* 1974 (no 4): 4—5, 10.
- Rosenberg, Lars:* Suomalaisilla kauppaluksilla palvelleiden keskuudessa tapahtuneet kuolintapaukset annettujen meriselitysten mukaan vuosina 1960—1969. Dödsfallen åren 1960—1969 bland besättningen på finska handelsfartyg enligt sjöförklaringarna. (Cases of death among crew members of Finnish merchant vessels according to ships protests in the period 1960—1969). Helsinki 1973, 28 s. + 28 s.
- Ruukki, Risto:* Huomioita Islannin alkoholilaista (Observations on Iceland's alcohol law). *Alkoholipolitiikka* 38: 171—173, 1973. Kommentarer till Islands alkoholag. *Alkoholpolitik* 36: 95—97, 1973.
- »— Pohjoismaiden anniskelumääräyksistä (Regulations of on-premise alcohol retailing in Scandinavia). *Alkoholipolitiikka* 37: 61—66, 1972. Utskänningsregler i Nordens länder. *Alkoholpolitik* 35: 55—60, 1972.
- Räsänen, Matti:* Vom Halm zum Fass. Helsinki 1975, 296 p. (in German). Kansantieteellinen arkisto no 25.
- »— Sahti nyky-yhteisössä (Sahti, or home-brewed light Finnish beer, in contemporary society). *Kotiseutu* 1975: 70—73.
- Räsänen, Riitta & Kirkola, Eila & Korhonen, Pekka & Pasanen, Aili & Wuokko, Asta:* Ahdistuneisuus ja alkoholi (Anxiety and alcohol). *Alkoholikysymys* 41: 41—46, 1973.
- Saari, Seppo:* Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Isän sosiaaliryhmän mukaan. (The use of alcohol and other intoxicants among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After the socialgroup of the father). Hamina 1975, 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 6.
- Salminen, Sirkka:* Alkon lakko 1972 ja sen vaikutukset Turussa (The personnel strike in the stores of the Finnish Alcohol Monopoly and its effects in Turku). Turku 1974, 85 s. + liitteet. Turun yliopiston sosiologian laitos (moniste).
- Saraste, Anna-Maija:* Nuorten alkoholinkäyttö tanssilavoilla (The use of alcohol by young persons on outdoor dance floors). *Alkoholipolitiikka* 38: 231—239, 1973.
- Schaffner, Hans:* Kehitysmaiden päihdeongelmat (The alcohol and drug problems in the Third World). *Alkoholikysymys* 44: 40—51, 1976.
- Seppälä, T. & Linnoila, M. & Elonen, E. & Mattila, M. J. & Mäki M.:* Effect of tricyclic antidepressant and alcohol on psychomotor skills related to driving. *Clin. Pharmac. Ther.* 17: 515—522, 1975.
- Simpura, Jussi:* Ravintolassa käymisen tiheys Suomessa vuosina 1968, 1969 ja 1974 (The frequency of restaurant visits in Finland in 1968, 1969 and 1974). Helsinki 1976, 26 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 96.
- Sinclair, J. D.:* Motivation for alcohol in rats: Position and bottle preferences do not cause drinking. *Drug and Alcohol Dependence* 1: 357—366, 1975/76.
- »— Rats learning to work for alcohol. *Nature* (London) 249: 590—592, 1974.
- Skog, Ole-Jørgen:* Alkoholi — alkoholihaitat — kontrollipolitiikka (Alcohol — harmful effects — control policy). *Alkoholikysymys* 44: 120—128, 1976.

- Sociology of alcohol consumption and drinking, pp. 259—279. — Lamminen, Hilkkka Sisko & Tulander, Majlis: Bibliography of Finnish Sociology 1960—1969. Lahti 1973, Transactions of the Westermarck Society 19.
- Somervuori, Antti*: Alkoholijuomien kokonaiskulutus ja hintapolitiikka (Consumption of alcoholic beverages and the pricing policy). *Alkoholipolitiikka* 41: 227—231, 1976.
- Sosiaali- ja lääkintöhallituksen päihdetapauslaskenta (Tabulation of alcohol and drug misuse cases by the Central Social and Medical Board in Finland). *Huoltaja* 60: 820—834, 1972.
- Stendahl, Anders*: Alkoholipolitiikan tavoitteet ja keinot (Goals and methods of alcohol policy. The report of the State Alcohol Committee of Sweden.) *Alkoholipolitiikka* 40: 10—13, 1975. *Alkoholpolitikens mål och medel. Alkoholpolitik* 38: 6—10, 1975.
- Subonen, Pertti*: Panimoteollisuus alkoholipolitiikan tutkijana (The brewing industry as an investigator of policies governing the alcohol trade). *Alkoholipolitiikka* 38: 25—32, 1973 & *Politiikka* 14: 368—375, 1972.
- Sulkunen, Irma*: Suomen raittiusliikkeen yhteiskunnallinen tausta (The social background of the Finnish temperance movement). *Alkoholikysymys* 44: 9—20, 1976.
- Sulkunen, Pekka*: Alkoholijuomien kulutuksen muutoksista 1960-luvulla (On changes in the consumption of alcoholic beverages in the sixties). *Alkoholipolitiikka* 38: 147—154, 1973. *Förändringar i alkoholkonsumtionen under 1960-talet. Alkoholpolitik* 36: 109—116, 1973.
- »— Alkoholijuomien tuotannosta ja kulutuksesta (On the production and consumption of alcoholic beverages). *Alkoholipolitiikka* 38: 111—117, 1973. *Om produktion och konsumtion av alkoholdrycker. Alkoholpolitik* 36: 82—88, 1973.
- »— Alkoholien kulutukseen vaikuttavista tekijöistä eri maissa (Factors influencing the consumption of alcohol in different countries). *Alkoholikysymys* 43: 47—57, 1975.
- »— Drinking patterns and the level of alcohol consumption: an international overview. In: *Research advances in alcohol and drug problems*, Vol. 3, pp. 223—281 (ed. by R. Gibbins, Y. Israel, H. Kalant, R. Popham, W. Schmidt & R. Smart). John Wiley and Sons, New York 1976.
- »— On international alcohol statistics. A working paper on WAP data. Helsinki 1973, 78 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 72.
- »— Production, consumption and recent changes of consumption of alcoholic beverages. *Br. J. Addict.* 71: 115—122, 1976.
- Summa, Timo*: Panimoteollisuuden kehitys vuosina 1959—1970 (The development of breweries from 1959 to 1970 in Finland). *Alkoholipolitiikka* 37: 4—11, 1972. *Bryggeriindustrins utveckling åren 1959—1970. Alkoholpolitik* 35: 4—12, 1972.
- Suuronen, Kerttu*: Finnish drinking patterns in everyday life, in festivities and in merry-making. In: *Ethnologische Nahrungsforschung. Ethnological food research. Kansatieteellinen arkisto* no 26. Helsinki 1975, pp. 222—228.
- »— Kievarit, innit ja museot (About restaurant traditions). *Alkoholipolitiikka* 37: 228—230, 1972.
- »— Perinteellinen juhla juominen kansatieteelliseen kyselyyn A-18/73 saatujen vastausten mukaan (Traditional drinking at celebrations in Finland. An ethnographi-

- cal study). Helsinki 1973, 65 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimus-
seloste no 73.
- Suuronen, Kerttu*: Perinteelliset juhlatavat I—III (On traditional drinking at
celebrations in Finland, I—III). Alkoholipoliitiikka 39: 90—96 & 142—147 &
191—195, 1974.
- >— Traditional festive drinking in Finland according to responses to an ethnological
questionnaire A 18/73. Helsinki 1974, 53 p. Reports from the Social Research
Institute of Alcohol Studies no 76.
- Svinhufvud, Erik & Hirsto, Jarmo & Luukkainen, Pekka & Takala, Hannu*: Ehdotus
liikennejuopumussäännösten uudistamiseksi (A proposal for the amendment of
regulations governing drunken driving). Helsinki 1975, 54 s. Oikeusministeriön
lainsäädäntöosaston julkaisu 1975: 4.
- Säilä, Sirkka-Liisa*: The accumulation of police arrests for drunkenness in 1923, 1939
and 1970 in Finland. Helsinki 1975, 9 p. Reports from the Social Research
Institute of Alcohol Studies no 88.
- >— Alkoholipoliitiikkaa Amsterdamissa (The regulation of the alcohol trade in
Amsterdam). Alkoholipoliitiikka 38: 17—20, 1973.
- >— Alkon myymälälakon vaikutukset poliisin suorittamiin säilöönottoihin Helsin-
gissä (The effects of the strike of the sales clerks of the State Alcohol Monopoly
on the taking into custody of inebriates by police in Helsinki). Alkoholipoliitiikka
38: 99—105, 1973. Alkostrejken och polisiärt omhändertagande i Helsingfors.
Alkoholpolitik 36: 75—81, 1973.
- >— Hankkijan alueen ympäristöhäiriöt ennen ja jälkeen myymälä Hki 2:n perusta-
misen (Public disorder in a central area of the city of Helsinki before and after
the establishment of a retail outlet for alcohol). Alkoholipoliitiikka 39: 178—185,
1974.
- >— Poliisin suorittamat säilöönnotot Suomessa (Police arrests for drunkenness).
Alkoholipoliitiikka 37: 211—217, 1972. Polisiärt omhändertagande i Finland.
Alkoholpolitik 35: 154—160, 1972.
- Takala, Hannu*: Alkon lakko ja poliisin tietoon tullut rikollisuus (The strike of the sales
clerks of the State Alcohol Monopoly and crimes reported to the police). Alko-
holipoliitiikka 38: 21—24, 1973. Alkostrejken inverkan på uppdagad brotts-
lighet. Alkoholpolitik 36: 14—17, 1973.
- Tallqvist, Anders & Häkkinen, Sauli*: Ohitusonnettomuuksien syytutkimus (Study on
the causes of traffic accidents involving passing vehicles). Helsinki 1974, 121 s.
(moniste).
- Tennilä, Liisa & Kanner, Irja & Linnaila, Jorma*: Kotitalouksien kulutusmenot. En-
nakkotietoja vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta I (Household consumption
costs. Preliminary data drawn from the household questionnaire survey
conducted in 1971, I). Helsinki 1973, 14 s. + liitetaulukot. Tilastokeskuksen
tilastotiedotuksia TU 1973: 2 (moniste).
- Tuominen, Eero & Pöysä, Toivo*: Juomalakkoja ja raittiita kuukausia (Recent voluntary
sobriety campaigns in Finnish industry). Alkoholipoliitiikka 40: 168—171, 1975.
- Tuominen, Tauno A.*: Anniskeluhinnoittelukokeiluun koko maassa (Toward a pricing
experiment in licensed establishments throughout Finland). Oy Alko Ab:n
vuosikirja 41: 3—8, 1972. Experimentell prissättning i utskänkning blev lands-
omfattande. Oy Alko Ab:s årsbok 41: 3—8, 1972.
- Tuominen, Uno*: Piirteitä Alkon hallintoneuvostosta alkoholipoliitiikan johtelimenä

- (The administrative council of the state alcohol monopoly as an organ for alcohol politics). *Alkoholikysymys* 40: 55—63, 1972.
- Tuominen, Uno*: Nykterhetsrörelsen i den finska samhället på 1880- och 1890-talen (Temperance movement in Finnish society in 1880'ies and 1890'ies). Från medeltid till välfärdssamhälle. Uppsala 1976, s. 265—301.
- »— Raittiuden Ystävät suomalaisen yhteiskunnan kehitysprosessissa (The Friends of Temperance as a part of the developing process of the Finnish society). *Alkoholikysymys* 41: 82—91, 1973.
- »— Raittiiliike suomalaisessa yhteiskunnassa 1880- ja 1890-luvuilla (The temperance movement in the Finnish society in 1880—1890). *Alkoholikysymys* 42: 134—151, 1974.
- Turpeinen, Oiva*: Viinaan kuolleet Suomessa vuosina 1802—1877 (Alcohol fatalities in Finland in 1802—1877). Helsinki 1975, 50 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 90.
- Tutkimuksia keskiolutkahviloiden asiakkaita vv. 1969—1971 (Studies concerning beer cafés' clients in the years 1969—1971). *Mallasjuomat* 1972: 23—25.
- Tutkimuksia yleisön suhtautumisesta keskiolueen ja oluen käytössä tapahtuneista muutoksista (Studies concerning population attitudes towards middle strong beer and beer usage). *Mallasjuomat* 1972: 97—104. Undersökning angående förändringar i ölkonsumtionen samt allmänhetens inställning till mellanölet. *Mallasjuomat* 1972: 133—139.
- Wallenius, Riitta*: Alkoholinkulutustilastojen tarve ja kehitys maassamme (Statistics of alcohol consumption — its need and development in Finland). *Alkoholipoliitikka* 41: 197—202, 1976. Behov och utveckling av statistiken över alkoholkonsumtionen. *Alkoholpolitik* 39: 86—91, 1976.
- »— Yhteiskuntatilastot ja tiedontarve. Piirteitä suomalaisen tilastotoimen ja erityisesti alkoholitilastojen kehityksestä autonomian aikana. (Statistics on society and the need for data. Features of Finnish statistics and especially the development of alcohol statistics during the era of autonomy.) Helsinki 1976, 96 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 101.
- Vesa, Hannu*: Yhteiskuntapoliittinen tarkoituksenmukaisuus mietojen alkoholijuomien tuotannossa (The production of light alcoholic beverages and social expediency). *Alkoholipoliitikka* 37: 67—69, 1972.
- Viikari, Matti*: Miten viktoriaanisessa Englannissa juotiin (How people drank in Victorian England). *Alkoholipoliitikka* 38: 206—209, 1973. Så här dracks det i victorianernas England. *Alkoholpolitik* 36: 131—134, 1973.
- »— Väkivallasta ja yhteiskuntarakenteesta (Violence and the structure of society). *Alkoholipoliitikka* 41: 203—208, 1976.
- Virkkunen, Matti*: Alcohol as a factor precipitating aggression and conflict behavior leading to homicide. *Br. J. Addict.* 69: 149—154, 1974.
- »— Alkoholit ja henkirikokset (Alcohol and homicides). *Alkoholipoliitikka* 39: 86—89, 1974. Alkohol och brott mot liv. *Alkoholpolitik* 37: 48—50, 1974.
- »— Alkoholit luonnehäiriöitä potevien henkirikoksissa (The effects of alcohol on homicides suffering from character disorders). *Alkoholikysymys* 41: 47—50, 1973.
- »— Insesti (sukurutsaus) rikokset ja alkoholismi (Incest offences and alcoholism). *Alkoholikysymys* 41: 92—97, 1973.
- »— Juopumuspidätykset ja uusintarikollisuus nuorilla rikoksentekijöillä (Offences

- of drunkenness and recidivism in juvenile delinquents). *Alkoholikysymys* 43: 58—62, 1975.
- Virsu, Veijo*: The components of reaction time. Helsinki 1973, 37 p. Reports from the Institute of Psychology no 1, The University of Helsinki.
- »— Determination of perspective reversals. *Nature* (London) 257: 786—787, 1975.
- »— & *Kyykkä, Timo & Vahvelainen, Maija-Liisa*: Effects of alcohol on inhibition in the human visual system, I. Flicker and apparent spatial frequency. Helsinki 1973, 32 p. Reports from the Institute of Psychology no 3, The University of Helsinki.
- »— & *Kyykkä, Timo & Vahvelainen, Maija-Liisa*: Effects of alcohol on inhibition in the human visual system, II. Spatial and temporal contrast sensitivity. Helsinki 1974, 19 p. Reports from the Institute of Psychology no 6, The University of Helsinki.
- »— & *Kyykkä, Timo & Vahvelainen, Maija-Liisa*: Effects of alcohol on inhibition in the human visual system, III. Perceived orientation and dichoptic masking. Helsinki 1974, 13 p. Reports from the Institute of Psychology no 7, The University of Helsinki.
- »— & *Taskinen, Hannu*: Central inhibitory interactions in human vision. *Expl Brain Res.* (Berlin) 23: 65—74, 1975.
- Virtanen, Matti & Tuominen, Eero*: Selviämisasemakokeilu (A Finnish experiment with a sobering up station). *Alkoholipolitiikka* 41: 57—61, 1976. Experiment med tillnyktringsstation. *Alkoholipolitik* 39: 44—48, 1976.
- Wiseman, Jacqueline P.*: Alkoholistien vaimot (Wives of alcoholics in Finland). *Alkoholipolitiikka* 41: 62—72 & 109—117, 1976.
- Voipio, Martti*: Sallivan alkoholilainsäädännön vaikutukset (The effects of permissive alcohol legislation). *Alkoholikysymys* 44: 21—29, 1976.
- Vuorela, Raimo*: Haminassa ja Vehkalahdella opiskelevien päihdeaineiden käyttö vuonna 1974: Vanhempien ansioiden mukaan. (The use of alcohol and other intoxicant among the students and schoolchildren in Hamina and Vehkalahti: After the earnings of their parents). Hamina 1975, 108 s. + liitteet. Haminan nuorkauppakamari ry, tutkimusraportti no 5.
- Yhteenveto liikennevahinkojen tutkijalautakuntien tutkimista liikennejuopumusvahingoista (A summary of damage and losses caused by drunken driving in the light of the work of investigating committees). Helsinki 1975, 14 s. Liikennevakuutusyhdistys, Vakuutusyhtiöiden liikenneturvallisuustoimikunta — VALT.
- Ylikangas, Heikki*: Puukkojunkareitten esiinmarssi. Väkivaltarikollisuus Etelä-Pohjanmaalla 1790—1825 (The emergence of knife gangs. Violence and murder in Southern Botnia, 1790—1825). Helsinki 1976, 416 s.
- Österberg, Esa*: Alkoholipoliittinen päätöksenteko ja kustannus-hyötyanalyysi: kustannus-hyötyanalyysi poliittisen päätöksenteon apuvälineenä (Decision-making in alcohol policy and costbenefit analysis: cost-benefit analysis as an instrumentality in reaching decisions bearing on policy). Helsinki 1976, 57 s. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 92.
- »— Alkon panimopolitiikka vuosina 1948—1972 (The brewery policy of the State Alcohol Monopoly in the years 1948—1972). Helsinki 1974, 130 s. + liitteet. Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 79.
- »— Oluen mainonta ja alkoholimainontatoimikunnan mietintö (Beer advertising and

- the report of the State Committee on Alcohol Advertising). Alkoholipolitiikka 39: 224—233, 1974.
- Österberg, Esa*: The pricing of alcoholic beverages as an instrument of control policy. Helsinki 1975, 20 p. Reports from the Social Research Institute of Alcohol Studies no 83.

VI MUUT PÄIHTEET — ÖVRIGA RUSMEDEL — OTHER DRUGS
(CAAAL Z)

- Albo, Antti & Alba, Antti*: Alkoholit ja lääkkeet liikenteessä (Alcohol and drug usage in traffic). Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 5: 263—268, 1972.
- Bruun, Kerttu*: International drug control and the pharmaceutical industry. In: Social aspects of the medical use of psychotropic drugs, pp. 1—8 (ed. by Ruth Cooperstock). Toronto 1974.
- Kansainvälinen päihteiden valvonta ja lääketieteellisyys (International drug control and the pharmaceutical industry). Alkoholipolitiikka 38: 240—245, 1973.
- The operations of the international drug control systems. Helsinki 1973, 10 p. Symposium on directions for drug control, Helsinki, 13—15 June, 1973.
- & *Pan, Lynn & Rexed, Ingemar*: The gentlemen's club. International control of drugs and alcohol. Studies in Crime and Justice. The University of Chicago Press. Chicago & London 1975, 338 p.
- Ege, Peter*: Rauhoittavien lääkkeiden käyttö huumenuorten keskuudessa (The use of tranquilizers among young drug takers). Mielenterveys 13: 75—83, 1973.
- Eriksson, Kalervo*: Alkoholit ja lääkkeet (Alcohol and medicines). Alkoholikysymys 41: 3—7, 1973.
- Hemminki, Elina*: The effect of a doctor's personal characteristics and working circumstances on the prescribing of psychotropic drugs. Med. Care 12: 351—357, 1974.
- Factors influencing drug prescribing — inquiry into research strategy. Drug Intelligence and Clinical Pharmacy 10: 321—329, 1976.
- The quality of drug advertisements in two Finnish medical journals. Comparison between psychotropic and other drug advertisements. Soc. Sci. Med. 7: 51—59, 1973.
- & *Rissanen, Aila & Mattila, Antti*: Drug use among schoolchildren in Helsinki 1970. Br. J. Addict. 68: 159—165, 1973.
- Huumaussainien käyttö varusmiesten keskuudessa syksyllä 1973 (The use of drugs among conscripts in the autumn of 1973). Sosiaalinen aikakauskirja 68: 442, 1974.
- Hägglund, Tor-Björn & Pykkänen, Kari*: Helsingin nuorison huumeongelmia (Drug problems of Helsinki youth). Mielenterveys 13: 27—34, 1973.
- Idänpään-Heikkilä, Jubana*: Alkoholit ja lääkkeiden yhteisvaikutus (Interaction between alcohol and drugs). Duodecim 88: 274—280, 1972.
- Huumaussaine-epidemian vaiheet Suomessa (Phases of the drug epidemic in Finland). Mielenterveys 13: 19—26, 95, 1973.
- Idänpään-Heikkilä, Pirkko*: Huumaussainien väärinkäyttäjien hoito (Treatment of drug abusers). Alkoholikysymys 40: 7—18, 1972.
- Jaakkola, Risto & Takala, Hannu*: Katsaus Suomen huumeongelmaan (A look at the drug problem in Finland). Alkoholipolitiikka 39: 20—22, 1974.

- Kalliopuska, Mirja & Vehviläinen, Marja-Riitta*: Nuorilla huumausaineiden käyttäjillä esiintyvät kromosomimuutokset (Chromosome changes occurring in young users of drugs). Suomen Lääkärilehti 29: 635—638, 1974.
- »— *& Vehviläinen, M.-R.*: Kromosomimuutoksista nuorilla huumausaineiden käyttäjillä (Chromosome aberrations by young misusers of drugs). Alkoholikysymys 41: 35—40, 1973.
- Kopteff, Pekka*: Opiskelijoiden lääkeaineiden ja huumeiden väärinkäyttö (The abuse of medical drugs and narcotics by students). Tampere 1973, 30 s. + liitteet. Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan laitoksen tutkimuksia no 28.
- Mäki, Martti & Linnoila, Markku & Laine, Veikko & Tani, Paavo & Ginman, Leif*: Avohoidossa olevien potilaiden lääkkeiden ja alkoholin käytön yhteyksistä eräisiin ajotoiminnan osatekijöihin (On the connections between medical drugs and alcohol used by out-patients and certain factors involved in driving motor vehicles). Helsinki 1975, 85 s. Liikenneturvan tutkimuksia no 29.
- Määttä, Paula*: Images of a young drug user. Jyväskylä 1976, 112 p. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 32. Diss.
- »— Nuorten yhteisöllinen asema ja huumausaineiden käyttö (Social status of youth and the use of drugs). 1972, 51 s. + liitteet (moniste).
- Rosenqvist, Pia*: Inställningen till de internationella narkotikakonventionerna i Finland under 1920- och 1930-talen (Reactions to the international narcotics conventions in Finland in the 1920s and 1930s). Alkoholpolitik 37: 13—20, 1974.
- Saarinen, Kauko*: Teknisten liuottimien väärinkäyttö nuorten keskuudessa (The misuse of technical solvents among youth). Alkoholikysymys 42: 110—116, 1974.
- Schiørring, Erik*: Huumausaineiden käyttö ja ihmisen elinehdot (The use of drugs and man's conditions of life). Mielenterveys 13: 67—73, 1973.
- Taranger, Bengt*: Alkoholin ja lääkeaineiden väärinkäytöstä Ruotsissa (Alcohol and drug problems in Sweden). Alkoholikysymys 44: 53—57, 1976.
- Waite, Garth*: Alkoholi- ja huumausongelmat Englannissa ja Walesissa (The alcohol and drug problems in England and Wales). Alkoholikysymys 44: 59—63, 1976.
- Vaskio, Raija*: Huumausaineongelman hoito (Care of the drug problem). Alkoholikysymys 40: 24—26, 1972.
- Vuono, Unto*: Huumausainetilanne poliisin kentältä nähtynä (Narcotics from the point of view of the police). Alkoholikysymys 40: 3—6, 1972.
- Väyrynen, Raimo*: Huumevalvonnan taloutta ja politiikkaa (Economics and politics of the international narcotics control). Alkoholipolitiikka 41: 104—108, 1976.

VII MUUT — ÖVRIGA — OTHER

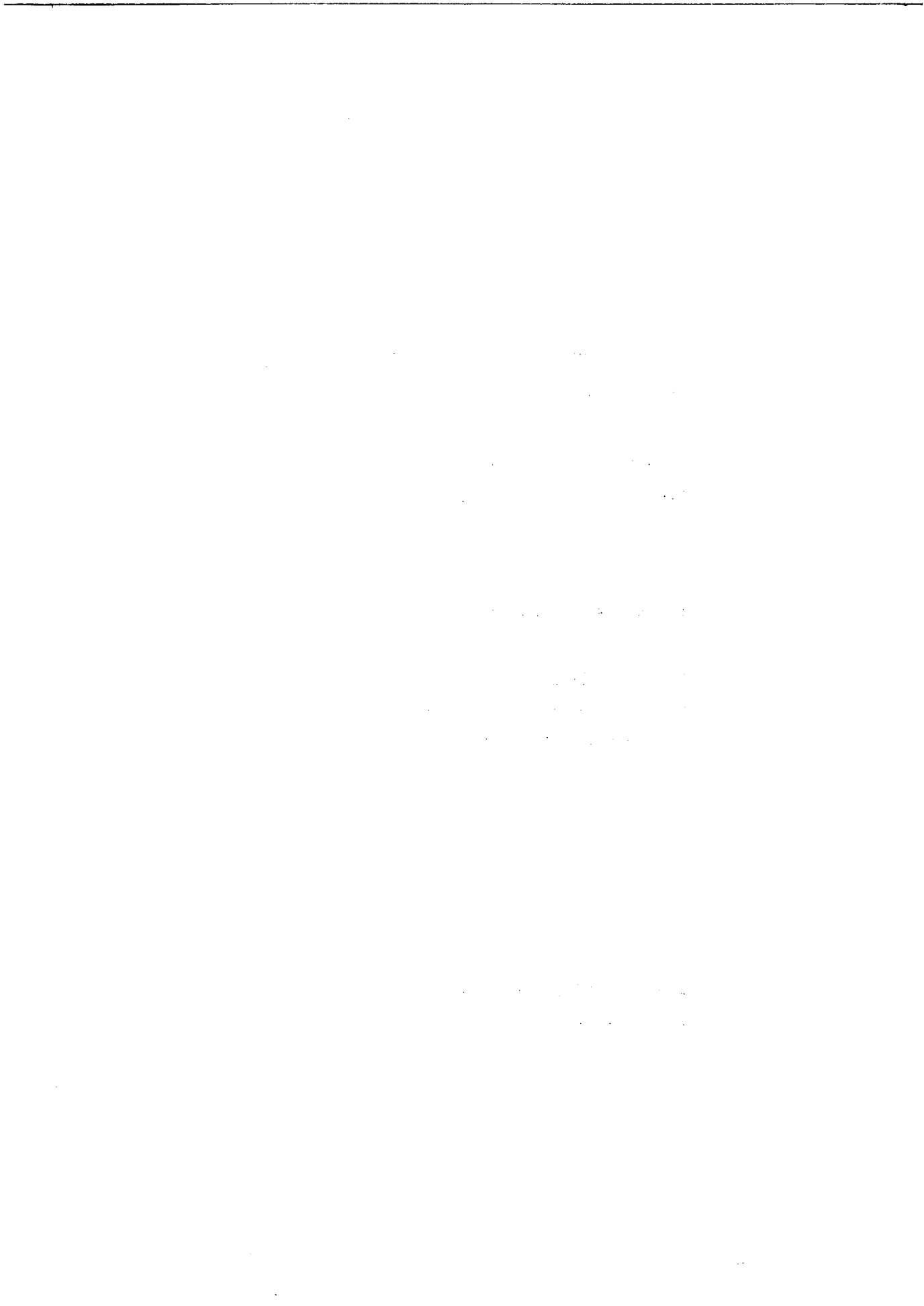
- Alkoholitutkimussäätiö. Toimintakertomus 1968—1972. Helsinki 1972. 37 s. Stiftelsen för alkoholforskning. Om verksamheten 1968—1972. Helsingfors 1972. 39 s. The Finnish Foundation for Alcohol Studies. Report on activities 1968—1972. Helsinki 1972. 39 p.
- Allardt, Erik*: Alkoholitutkimussäätiö 25-vuotias (Significance of social research done by the Finnish Foundation for Alcohol Studies). Alkoholipolitiikka 41: 13—20, 1976. Stiftelsen för alkoholforskning och samhällsvetenskaperna. Alkoholpolitik 39: 13—19, 1976.
- Bruun, Kettil*: Introduction to the special supplement on survey of drinking and

- abstinence. *Quart. J. Stud. Alc.*, Supplement no 6, v-viii, 1972.
- Bruun, Kettil:* Social research, social policy and action. The epidemiology of drug dependence, pp. 115—119. Copenhagen 1973 (WHO Regional Office for Europe).
- » Suomen alkoholitutkimus ja WHO (Finnish alcohol research and the WHO). *Alkoholipolitiikka* 39: 123—124, 168, 1974. *Alkoholforskningen i Finland och WHO. Alkoholpolitik* 37: 67—68, 1974.
- Eriksson, Kalervo:* Alcohol consumption and blood alcohol in rat strains selected for their behavior towards alcohol. In: *Biological Aspects of Alcohol Consumption*, pp. 121—125. The Finnish Foundation for Alcohol Studies 20. Helsinki 1972.
- » Alcohol inhibition and behavior: A comparative genetic approach. In: *Psychopharmacogenetics*, pp. 127—168 (ed. by B. E. Eleftheriou). Plenum, New York 1975.
- » Alkoholismin syiden kokeellinen tutkimus (Experimental studies on causes of alcoholism). *Duodecim* 88: 235—239, 1972.
- » Behavioral and physiological differences among rat strains specially selected for their alcohol consumption. *Ann. N. Y. Acad. Sci.* 197: 32—41, 1972.
- » Genetic aspects of alcohol drinking behaviour. *Int. J. Neurol.* 9: 125—133, 1974.
- » Rat strains genetically selected for their behaviour towards alcohol. *Scand. J. clin. Lab. Invest.* 29, Suppl. 122, 53, 1972.
- » & *Närhi, M.:* Specially selected rat strains as a model of alcoholism. The laboratory animal in drug testing. 5th Symposium of the International Committee on Laboratory Animals, Hannover 1972, ed. by Arnold Spiegel, Gustav Fischer Verlag. Stuttgart 1973, pp. 163—171.
- » & *Pekkanen, Leena & Forsander, Olof & Ahtee, Liisa:* The effect of dietary factors on voluntary ethanol intake in the albino rat. In: *The effects of centrally active drugs on voluntary alcohol consumption*, pp. 15—26 (ed. by J. D. Sinclair & K. Kiianmaa). The Finnish Foundation for Alcohol Studies 24, Helsinki 1975.
- Frazier, Charles P.:* Pahin huumausaineongelma (The worst drug problem). *Alkoholikysymys* 40: 71—74, 1972.
- Immonen, E. J.:* The alcohol problem in Finland up to date. *Abstracts on Criminology and Penology* 13: 387—396, 1973.
- » Kaksi mahdollisuutta luokitella alkoholitietoutta: CAAAL ja UDK. (Two possibilities for classifying alcohol information: CAAAL and UDC). Helsinki 1976, 109 s. *Alkon Yleiskirjaston julkaisuja* no 8.
- » Luettelo olutkysymystä käsittelevästä kirjallisuudesta (Bibliography on beer question). Helsinki 1976, 89 s.
- » & *Matvejew, Irina & Sjöblom, Paul:* Päihdesanastoa. — Alkohol och narkotika. Terminologisk ordlista. — Alcohol and Drugs. A Glossary of Terms. Helsinki 1974, 293 p. *Alkon Yleiskirjaston julkaisuja* no 7.
- Kaprio, Leo A.:* Maailman Terveysjärjestö ja alkoholiongelmat (The World Health Organization and alcohol problems). *Alkoholipolitiikka* 41: 20—23, 1976. *Världshälsoorganisationen och alkoholproblemen. Alkoholpolitik* 39: 19—23, 1976.
- Lagerspetz, Kari:* Biologisen alkoholitutkimuksen katselmus (Biological alcohol symposium). *Alkoholipolitiikka* 37: 288—290, 1972.
- Lahti, Matti:* Valtion tilintarkastajien kriminaalipoliittiset erheet (Errors of criminal policy committed by State auditors). *Alkoholipolitiikka* 38: 59—60, 1973. *Statsrevisorernas kriminalpolitiska villfarelser. Alkoholpolitik* 36: 44—45, 1973.

- Partanen, Juha*: On the relevance of twin studies. *Annals of the New York Academy of Sciences* 197: 114—116, 1972.
- Rampa, Pauli*: Katsaus nuorison alkoholin ja huumeiden käyttöä käsitteleviin suomalaisiin tutkimuksiin (A review of Finnish studies dealing with the use of alcohol and drugs by young people). *Raittiuskasvatus* 1973: 8—10.
- Saarelainen, Ritva*: Raportti WHO:n kansainvälisestä huumausaine- ja alkoholiseminaarista 1971 (A report from a WHO international seminar of alcohol and narcotic drug, 1971). Helsinki 1971, 28 s. (moniste).
- Salo, Paula*: Alkoholin ravitsemuksellisista vaikutuksista (The nutrimental effects of ethyl alcohol). *Alkoholikysymys* 41: 20—27, 1973.
- Sinclair, John David*: Ilmeneekö koe-eläimillä alkoholista juomista? (Do research animals develop a need for alcohol?) *Alkoholipolitiikka* 39: 14—19, 1974. Kan alkoholbegär uppstå hos djur. *Alkoholpolitik* 37: 7—12, 1974.
- Wallgren, Henrik*: Vuoden 1975 apurahat Säätiön tutkimuspolitiikan valossa (A survey of the research policy of the Finnish Foundation for Alcohol Studies and the grants awarded by it in 1975). *Alkoholipolitiikka* 41: 24—27, 1976.
- Viikari, Matti*: Näkökohtia alkoholin yhteiskunnallisen paikan määrittämisestä (Towards determining the position of alcohol in society). Helsinki 1976, 20 s. Alkoholipolitiittisen tutkimuslaitoksen tutkimusseloste no 95.

ALKOHOLITUTKIMUSSÄÄTIÖN JULKAISUJEN JAKO

Suomessa ja muualla Euroopassa

Akateeminen Kirjakauppa

Keskuskatu 1, 00100 Helsinki 10

Euroopan ulkopuolella

Publications Division

Rutgers Center of Alcohol Studies

New Brunswick, New Jersey 08903, U.S.A.

ALKOHOLITUTKIMUSSÄÄTIÖ

KALEVANKATU 12, 00100 HELSINKI 10